

SEPTEMBER 2020
NUMMER 3

SIGNATUR

INSPI

s. 27-42 /

s. 16 /

**SAMFUNDSANSVAR SKABER
VÆRDI I LÆNGDEN**

Eksklusivt interview med
ATP's topchef

s. 20 /

HVEM MÅLER VERDENSMÅLENE?

Revisorerne versus de rådgivende
ingeniører

s. 24 /

**ØRSTED ER KLASSENS
GRØNNE DRENG**

Mød verdens mest bæredygtige
virksomhed i 2020

Øget tillid til grøn omstilling

*I denne temaudgave af SIGNATUR
sætter vi fokus på rapportering og
validering af ikke-finansiell information*

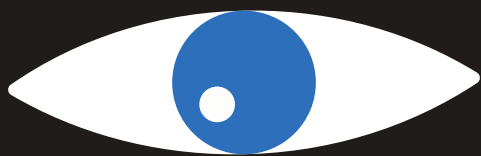
s. 16-26 /

DANSKE
REVISORER

FSR*

FORSTÅ SKAT FRA FLERE SIDER

TAG EN MASTER I SKAT OG GÅ FRA KOMPETENCE TIL EKSPERTISE

På Master i Skat får du flere vinkler på løsningen af skatteopgaven. Her bliver din faglighed nemlig udfordret og nuanceret af skarpe undervisere og deltagere fra både den private sektor og det offentlige Danmark.

MASTER I SKAT:

- Giver dig en specialisering inden for skatteret
- Kan bruges i obligatorisk efteruddannelse for revisorer og advokater
- Kan læses fleksibelt, som enkeltfag eller hel masteruddannelse

Læs mere om uddannelsen på cbs.dk/mas

CBS **MASTER I SKAT**
COPENHAGEN BUSINESS SCHOOL

INDHOLD

s. 8 /

NY FAGLIG DIREKTØR

Camilla Hesselby medbringer solid erfaring med branchen, når hun sætter sig i stolen som FSR - danske revisorers faglige direktør.

s.44 /

FRISTADEN HAR BLANK PÅTEGNING

Per Gunslev gennemgår Fonden Fristaden Christianias årsrapport, som er på 26 sider.

s. 48 /

SMV-PORTRÆT

Lou Revision har oplevet et lokalt erhvervslivs store kreativitet i coronaperioden.

s. 04 / Leder
Revisorerne kan tilføre tillid til den grønne omstilling.

s. 06 / Faglig hotline
Læs om aktuelle spørgsmål og svar fra FSR – danske revisorers faglige hotline.

s. 08 / Medlemsnyt
Velkommen til Camilla Hesselby, ny faglig direktør i FSR – danske revisorer.

s. 10 / Barometer
Otte ud af ti revisorer finder væsentlige fejl i regnskabsgrundlaget, som efterfølgende bliver rettet.

s. 12 / Brederer Faglighed – Styrket Position
Bestyrelsen fremsætter vigtigt vedtægtsforslag på generalforsamlingen den 22. september.

s. 16 / Samfundsansvar skaber værdi
Eksklusivt interview med ATP's topchef om, hvordan samfundsansvar skaber langsigtet god forretning.

s. 20 / Hvem måler verdensmålene?
Revisorer og ingeniører har blik for det voksende marked under den grønne omstilling.

s. 24 / Ørsted er klassens grønne dreng
Corporate Knights har kåret Ørsted til at være verdens mest bæredygtige virksomhed i 2020.

s. 28 / INSPI
Transfer pricing vedrørende koncerninterne lån.

s. 32 / INSPI
Salg af gammel bygning eller salg af byggegrund.

s. 35 / INSPI
COVID-19: Regnskabsmæssig behandling af kompensation fra hjælpepakken for faste omkostninger.

s. 40 / INSPI
Invester i aktiver og obligationer i virksomhedsordningen med indeksfonde.

s. 44 / Usædvanlige regnskaber
Per Gunslev gennemgår Christianias seneste årsrapport.

s. 48 / Falster har Lou
Stor optimisme på Sydhavssøerne, hvor Lou Revision fortæller om de seneste seks måneders opgaver på kontoret.

s. 52 / Digitaliseringsparathed
Den teknologiske udvikling på tværs af branchen er flere steder fortsat i den tidlige fase.

s. 56 / Succesfulde iværksættere
Frederikke Antonie Schmidt etablerede Roccamore i 2014 og fandt sin egen vej igennem coronakrisen.

s. 60/ Danica Prisen
Et tilbageblik på 30 år med Danica Prisen.

s. 62 / Det runde portræt og mærkedage
Ri fylder 100 år den 1. oktober 2020.

VED CHARLOTTE JEPSEN, ADM. DIREKTØR, FSR – danske revisorer

Revisorerne kan tilføre tillid til den grønne omstilling

Grønt er det nye sort. Flere og flere virksomheder arbejder professionelt med samfundsansvar og bæredygtighed. Udviklingen er accelereret siden FN's verdensmål for en mere bæredygtig udvikling blev vedtaget af verdens stats- og regeringsledere på FN's topmøde i 2015.

Og udviklingen er interessant. For virksomhederne er generelt foran politikerne, når det gælder om at tage de 17 verdensmål og hele den bæredygtige udvikling til sig. Det skyldes både, at virksomhederne har opdaget, at samfundsansvar er god forretning, og at der er en stigende erkendelse af, at det betaler sig at tage bestik af samfundets forventninger til virksomheden, hvis man vil beskytte sin forretningsmodel. Et eksempel på det sidste er, at flere og flere virksomheder har formuleret en skattepolitik og er transparente om deres skatteetiske overvejelser.

Virksomhedernes årsrapporter og ESG-rapporter er omdrejningspunktet for virksomhedernes dialog med omverdenen om samfundsansvar og bæredygtighed. Den finansielle og ikke-finansielle rapportering fra virksomhederne er den vigtigste kommunikation med omverdenen. Det er der, hvor virksomhederne skaber en fortælling om sig selv, deres forretning og det ansvar og den moral, der ligger til grund for deres engagement i samfundet.

Udfordringerne ligger i mangel på fælles måleenheder og data, mangel på et fælles sprog og mangel på fælles standarder, når det gælder den ikke-finansielle information. Vi har i dag over 1.000 forskellige nøgletal om ESG inden for 198 rapporteringsregimer på verdensplan. Manglende standardisering er et væsentligt problem og gør det svært at sammenligne virksomheder og brancher på tværs. Skal rapporteringen have værdi for læserne, er det nødvendigt med standardisering.

Hvis vi skal undgå greenwashing og sikre, at den grønne dagsorden i virksomhederne bliver en integreret del af det strategiske og operationelle arbejde, så er det afgørende, at de informationer, som virksomhederne lægger frem, er relevante, sammenlignelige og pålidelige. Virksomhedernes rapportering til omverdenen skal være en dokumenteret og valideret fortælling om virksomhedens formål

og forretning i en samfundsmæssig kontekst, som omverdenen kan fæste lid til.

Vi har i denne udgave af SIGNATUR og som optakt til foreningens årsmøde, der har 'tillid til den grønne dagsorden' som tema, valgt at sætte fokus på bæredygtighed og samfundsansvar. Revisorerne spiller med deres erklæringer en helt naturlig rolle, når det handler om at sikre pålidelige oplysninger fra virksomhederne.

Revisorerne har som branche og profession et ideelt og robust rammeværk til at understøtte den grønne omstilling gennem validering af virksomhedernes årsrapporter og ESG-data. Branchen har stærke lovgivningsmæssige rammer, fagets retningslinjer, globale standarder og effektive kontrolsystemer til at kunne understøtte kvaliteten og brugsværdien i rapporteringen og tilføre rapporteringen den tillid, den fortjener.

Samtidig er revisorerne, fordi revisorbranchen er en tæt samarbejdspartner til virksomhederne i dagligdagen, også i stand til at se rapporteringskravene i kontekst af virksomhedernes forretning. Og revisorer er i stand til - sammen med virksomheden - at gøre klimarapporteringen værdiskabende, så rapporteringen øger virksomhedens muligheder for at tiltrække kapital, talent og nye kunder.

God læselyst.

Charlotte Jepsen
Adm. direktør

Ny podcastserie, som du kan bruge i din efteruddannelse

FSR – danske revisorer lancerer for første gang en revisorpodcast, som du kan aflytte, mens du er i bil på vej til kundemøde, slår græs i baghaven eller sidder en stille aften i stuen, og som samtidig giver dig timer til den obligatoriske efteruddannelse. Det er vist den bedste måde at udnytte en travl SMV-revisors tid på.

Podcastserien "I coronakrisens kølvand" forløber over syv episoder og sætter fokus på, hvad den store omvæltning har haft af betydning for revisorerne. Serien kommer rundt om mange aktuelle problemstillinger og virksomhedscases, som har fyldt avisernes erhvervssider. Foreningens chefkonsulent Lars Kiertzner er studievært og inviterer relevante fageksperter i studiet for hver episode, hvor specialisterne kommer grundigt rundt om en række specifikke temaer. Det drejer sig om hjælpepakker, going concern, skattely, rekonstruktioner og konkurser.

Serien giver dig seks timers obligatorisk efteruddannelse. Medlemsprisen er 2.500 kroner for din eksklusive rettighed til at downloade og aflytte serien.

Episoderne lanceres efter følgende plan:

3. september	Velkommen til revisorpodcast
10. september	Hjælp til hjælpepakkerne
17. september	Når fremtiden er dyster
24. september	Sandt eller falskt om skattely
1. oktober	Turnaround - PWT i nye klæder
8. oktober	Konkurs og konkursrytter
15. oktober	Det har vi lært af serien og krisen

H / FAGLIG HOTLINE
**VED JAN BRØDSGAARD
& LOUISE NELLEMANN**
FSR – danske revisorer
**Underskrift på
årsrapporten**

Et bestyrelsesmedlem i et aktieselskab kan ikke underskrive selskabets årsrapport på grund af længerevarende sygdom. De to øvrige bestyrelsesmedlemmer, herunder formanden, kan underskrive årsrapporten og tilsvarende gælder for direktionen og dirigenten på generalforsamlingen. Må selskabet offentliggøre årsrapporten, når der mangler underskrift fra et bestyrelsesmedlem?

Ja, når bestyrelsen er beslutningsdygtig, er det tilstrækkeligt, at årsrapporten underskrives af to bestyrelsesmedlemmer, når det tredje bestyrelsesmedlem er ude af stand til at underskrive på grund af sygdom. Efter selskabslovens § 124 er bestyrelsen beslutningsdygtig, når over halvdelen af samtlige medlemmer er repræsenteret.

Årsregnskabslovens udgangspunkt er ellers, at alle medlemmer af bestyrelsen og direktionen skal underskrive selskabets årsrapport, jævnfør ÅRL § 9, og dermed bekræfte ansvaret for årsrapportens indhold, men dette kan som nævnt fraviges ved alvorlig sygdom. I den indberettede årsrapport er der ikke krav om ledelsens underskrifter, men indberetter indestår for, at det er den endelige, godkendte årsrapport, der indberettes til Erhvervsstyrelsen. •

**Sen afholdelse af
generalforsamling**

Et aktieselskab med regnskabsår 31. december 2019 aflægger årsrapporten den 31. maj 2020, og revisor underskriver revisionspåtegningen samme dag. Kan selskabet vente med at holde generalforsamling til den 31. august 2020, det vil sige samme dato, som årsrapporten skal indberettes til Erhvervsstyrelsen efter de særlige COVID-19 frister? Er der generelle regler for, hvor lang tid der må gå mellem aflæggelse af årsrapport og afholdelse af generalforsamling?

Der er ingen regler for, hvor lang tid der må gå mellem aflæggelse af årsrapport og afholdelse af generalforsamling. Selskaber med balancedag 31. december 2019 kan således vente med at holde generalforsamling til den 31. august 2020 og indberette den godkendte årsrapport samme dag. En så sen afholdelse af generalforsamling er sædvanligvis ikke noget, FSR – danske revisorer anbefaler, da vi som udgangspunkt mener, at en hurtigere offentliggørelse af årsrapporter i sig selv har en samfundsmæssig værdi. •

**Omtale af
begivenheder efter
balancedagen**

Et klasse B-selskab med balancedag den 31. december 2019 er i august ved at udarbejde årsrapporten for 2019, der viser en solid egenkapital og et positivt resultat i regnskabsåret. Fra april til juni 2020 havde selskabet stort set ingen omsætning på grund af COVID-19 nedlukningen, og på trods af folketingets hjælpepakker er egenkapitalen nu stort set væk. Omsætningen for resten af 2020 ser ud til at ligge på et lavere, men acceptabelt niveau. Skal begivenhederne efter balancedagen omtales i årsrapporten for 2019?

Årsregnskabsloven indeholder ikke et direkte krav om at omtale begivenheder efter regnskabsårets afslutning, men lovens grundlæggende krav til årsrapporten og oplysningskravene til ledelsesberetningen understøtter, at regnskabsbrugerne får relevante og aktuelle oplysninger. ÅRL § 76a kræver en redegørelse for væsentlige ændringer i virksomhedens aktiviteter og økonomiske forhold, og §§ 11–12 kræver, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse, og at årsregnskabet giver et retvisende billede. Vi mener derfor ikke, at virksomheden kan undlade at omtale, at virksomheden er væsentlig påvirket af COVID-19 nedlukningen efter balancedagen. •

**Lovligt eller ulovligt
udbytte**

Erhvervsstyrelsen har i juli 2020 meldt ud, at de styrker kontrolindsatsen over for selskabers udlodning af ulovligt udbytte. Hvor meget lovligt udbytte kan et selskab udlodde, hvis de frie reserver er 250.000 kroner på balancedagen, men kun er 200.000 kroner på tidspunktet, hvor den ordinære generalforsamling afholdes?

I den givne situation vil det "kun" være muligt at udlodde 200.000 kroner, for at udbyttet er lovligt. Udloдningen kan ske på baggrund af de frie reserver, som består af overførte over- og underskud samt reserver, som ikke er bundne i henhold til lov eller vedtægter, jævnfør selskabslovens § 180, stk. 2. Det er selskabets centrale ledelse, som er ansvarlig for, at udbyttet ikke overstiger, hvad der er forsvarligt og lovligt, jævnfør selskabslovens § 179, stk. 2. Hvis Erhvervsstyrelsen konstaterer, at der er udloddet ulovligt udbytte, vil styrelsen som udgangspunkt kræve hele udbytteudlodningen indbetalt til selskabet inklusive en lovpligtig rente, der er fastsat i rentelovens § 5, stk. 1 og 2, med tillæg af to procentpoint. Den lovpligtige rente er for tiden 10,05 procent pro anno. Tilbagebetalingen skal dokumenteres ved erklæring fra selskabets ledelse samt erklæring med høj grad af sikkerhed fra en godkendt revisor, hvor erklæring efter ISAE 300 vil være egnet. •

Gå ikke glip af efterårets Fintech webinarer

Er du Administrator i e-conomic?
Så hold øje med din indbakke
til september.

Tilmeld dig
vores nyhedsmail

e-conomic er en del af Visma, der er en af Europas førende softwarevirksomheder. Med skræddersyede, digitale løsninger, hjælper Visma hver dag små og store virksomheder med at skabe en effektiv og succesfuld forretning. Det er det, vi brænder for.
www.e-conomic.dk

FSR – danske revisorer får ny faglig direktør

Camilla Hesselby tiltrådte den 1. august som ny faglig direktør i FSR – danske revisorer. På en af Camilla Hesselbys første arbejdsdage møder hun magasinet SIGNATUR til en samtale om revisorbranchen, og hvordan hun ser sin nye arbejdsplads.

Skal Camilla Hesselby sammenligne foreningen med en bil, vælger hun en Volvo: Kvalitet, sikkerhed og høj ydeevne.

Tekst/ **Julie Gjøtterup,**
politisk konsulent i FSR – danske revisorer

Camilla Hesselby er uddannet jurist fra Aarhus Universitet. Camilla Hesselby kommer til FSR – danske revisorer med stærke lederkompetencer og en dyb indsigt i en række af revisorbranchens vigtigste fagområder. Erfaringer som hun har indhentet gennem en række topposter i de ressortministerier, som har betydning for foreningens politiske arbejde.

Camilla Hesselby har senest været underdirektør i Skattestyrelsen, hvor hun har haft ansvaret for de mindre erhvervsvirksomheder, årsopgørelser for alle erhvervsdrivende, erhvervsregistreringen og en række kontrolprojekter – blandt andet af nyregistrerede virksomheder. I Skattestyrelsen var Camilla Hesselby leder for 240 medarbejdere og 11 ledere.

Inden da var Camilla Hesselby ansat som kontorchef først i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og sidenhen i Erhvervsstyrelsen.

Her havde hun ansvaret for en stor del af Erhvervsstyrelsens regulering blandt andet vedrørende selskaber og fonde. Herudover havde Camilla ansvaret for Komiteen for god Selskabsledelse samt reglerne om samfundsansvar og flere kvinder i ledelse. Også tilsynet med hvidvaskområdet og de erhvervsdrivende fonde var under Camilla Hesselbys ledelse.

Camilla Hesselby har desuden stået i spidsen for arbejdet med selskabsloven fra 2009 og været pennefører på dele af revisorloven.

Camilla Hesselby har således de seneste 17 år fulgt udviklingen i revisorbranchen fra sin stol i diverse styrelser og har sit eget billede af branchen og dens rolle: "Revisorbranchen slår sig an på, at transparens, tillid og troværdighed er kernen i dens leverancer, og det evner branchen at demonstrere. Det er min oplevelse, at samfundet generelt har en høj grad af tillid til årsregnskabet, når en revisor har været inde over regnskabet. Særligt som underdirektør i Skattestyrelsen erfarede jeg, hvor mange ressourcer og hvor meget tid skattemyndighederne kan spare ved at lade revisorerne stå for den forebyggende kontrol", forklarer hun og fortsætter:

CV for Camilla Hesselby

2020-	Direktør for faglig udvikling og vidensdeling, FSR – danske revisorer.
2018-2020	Underdirektør, Mindre Erhvervsvirksomheder, Skattestyrelsen.
2015-2018	Kontorchef, Erhvervsregulering, Erhvervsstyrelsen.
2010-2015	Kontorchef, Center for Forbrugerrettigheder/ Konkurrencecenter Byggeri, Handel og Service, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.
2006-2010	Chefkonsulent, Erhvervscenteret, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.
2003-2006	Fuldmægtig, departementets juridiske sekretariat, Økonomi- og Erhvervsministeriet.
1997-2003	Fuldmægtig, juridisk sekretariat, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.
1997	Cand. Jur., Aarhus Universitet.

“Der er bare færre fejl og dermed færre sager, når virksomhederne har en revisorerklæring på regnskabet, uanset det er assistance til regnskabsopstillingen, men endnu bedre, hvis ydelsen har en grad af sikkerhed. Branchen varetager derfor i mine øjne en vigtig samfundsmæssig rolle i forhold til at sikre, at alle betaler den korrekte skat. Omvendt forpligter det også, når ens samfundsmæssige rolle er at tilføre tillid og troværdighed til eksempelvis beslutningsgrundlag eller systemer. Et godt omdømme kommer ikke af sig selv, men er noget branchen konstant skal gøre sig fortjent til gennem sin ageren. Få dårlige sager kan gøre store skader for hele branchen, og det skal vi som forening naturligvis bidrage til at minimere”.

Den nye faglige direktør ser frem til at blive en del af en branche i udvikling. En udvikling der blandt andet skyldes en række nye forretningsområder i vækst: *“Det omgivende samfund forandrer sig og har brug for tillid til data og information inden for flere felter, der ligger uden for revisorbranchens traditionelle kerneområder og måske også uden for revisoruddannelsens fokus. Det betyder, at revisionsvirksomhedernes kunder efterspørger nye og mere specialiserede ydelser. Eksempelvis er klima og miljø rykket langt op på politikernes dagsorden og ind i virksomhedernes regnskaber”.*

Camilla Hesselby peger på, at den ikke-finansielle rapportering de senere år har udviklet sig fra en blødere rapporteringsform, ofte fortalt i tekst, til i højere grad at blive præsenteret i tal. Her kommer revisorerne efter Camilla Hesselbys vurdering til at spille en vigtig rolle i forhold til at bidrage til at løfte kvaliteten og troværdigheden af rapporteringen. Nye forretningsområder skaber dels et behov for mere specialisterviden og nye kompetencer blandt medlemsvirksomhedernes medarbejdere, dels fordrer det, at foreningens sekretariat forstår disse nye medarbejdere og forretningsområder, så den fremover kan spille sig relevant og skabe værdi for alle branchens ansatte.

Foreningen arbejder allerede i dag med en række netværksgrupper, der bruges til at indsamle og forstå medlemmernes behov og udfordringer i hverdagen. Disse initiativer flugter med Camilla Hesselbys egne fremtidsplaner:

“På sigt vil jeg arbejde med flere netværk, idet fysisk dialog med hele branchen er en optimal måde at komme til at forstå den flerartede forretning, som revisionsvirksomhederne til stadighed driver. Det gælder også på andre områder for eksempel i forhold til at hjælpe medlemmerne til at blive digitalt parate, så de kan drive en effektiv forretning og hjælpe deres kunder med at gøre det samme,” forklarer hun.

Kvalitet, sikkerhed og høj ydeevne

Skal Camilla Hesselby sammenligne foreningen med en bil, vælger hun en Volvo:

“Jeg kommer til at tænke på Volvoen, fordi den for mig står for kvalitet, sikkerhed, troværdighed og høj ydeevne. FSR – danske revisorer kan sætte en dagsorden, der giver genlyd på Christiansborg. Det er ret imponerende, når man tager foreningens beskedne størrelse i betragtning. Jeg kan komme på flere anledninger, hvor jeg har tænkt, at foreningen har bokset over sin vægtsklasse, og et godt eksempel er debatten om behovet for at genindføre pligt til at bruge en godkendt revisor og behovet for øget skattekontrol. Her er det lykkedes foreningen at synliggøre, at der er sket et skred i de mindre virksomheders snyd med skatter og moms. Med foreningens indsats er problemerne blevet så tydelige, at politikerne har været nødt til at reagere og komme med forslag til at stramme op”.

Generelt oplever Camilla Hesselby, at foreningen har et godt samarbejde med myndighederne og er hellere medspiller end modspiller. Det skyldes efter Camilla Hesselbys vurdering flere forhold: Dels er foreningens medlemmer stærkt repræsenteret i mange sammenhænge og inviteres ofte til at sidde med i lovforberedende udvalg og arbejdsgrupper i det politiske system. De er kompetente og nødvendige faglige sparringspartnere for ministerierne, når der arbejdes med lovgivning af mere omfattende karakter. Dels skyldes det, at foreningen ofte har en god sag. Til dette forklarer Camilla Hesselby:

“Der er en lang række områder, hvor revisorerne er en naturlig del af løsningen på samfundets og erhvervslivets udfordringer. Det gælder ikke mindst i forhold til at forebygge regnskabsmanipulation og skattesnyd, men også i forhold til at sikre, at vi kan stole på oplysninger fra erhvervslivet og den offentlige sektor”. •

REVISORERNE RETTER FEJL I REGNSKABET

En ny undersøgelse af FSR – danske revisorer viser, at revisorerne retter væsentlige fejl i virksomhedernes regnskabsgrundlag.

Tekst/ **Agnethe Larsen,**
analytiker, FSR - danske revisorer

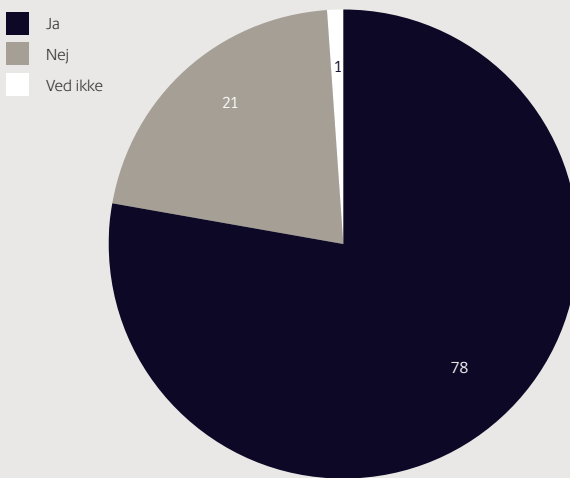
Hvis fejlene ikke var blevet rettet, ville de indgå i selve regnskabet. Ifølge revisorerne kan fejlene føre til tab for kreditorer, kunder, leverandører, investorer og andre regnskabsbrugere, der træffer beslutninger om virksomhederne på et forkert grundlag. Fejlene kan desuden have konsekvenser for statskassen, da revisorerne ofte finder væsentlige fejl i grundlaget for virksomhedernes skatteindbetalinger.

Undersøgelsen viser, at otte ud af 10 revisorer i forbindelse med deres revision finder væsentlige fejl i regnskabsgrundlaget, som efterfølgende bliver rettet (figur 1).

Det er særligt i bogføringen, at revisorerne finder fejl hos virksomhederne. Hele 91 procent af revisorerne peger på utilsigtede bogføringsfejl hos virksomhederne. Det er fejl, som formentlig ikke ville blive rettet, hvis det ikke havde været for revisors kontrol af det underliggende regnskabsmateriale (se figur 2). Ulovlige kapitalejerlån er også en af de væsentlige fejl, som revisorerne finder i regnskabsgrundlaget. Næsten hver anden revisor finder ulovlige kapitalejerlån i virksomhederne.

Ud over revisionen hjælper revisorerne ofte deres kunder med at udarbejde skatteregnskabet. Otte ud af 10 revisorer svarer, at deres hjælp med skatteregnskabet i nogen, høj eller meget høj grad har medført en korrektion (figur 3). Langt størstedelen af korrektionerne (cirka 85 procent) har medført en stigende skatteindbetaling for virksomheden, heraf har 25 procent af korrektionerne i høj til meget høj grad ført til stigende skatteindbetalinger. •

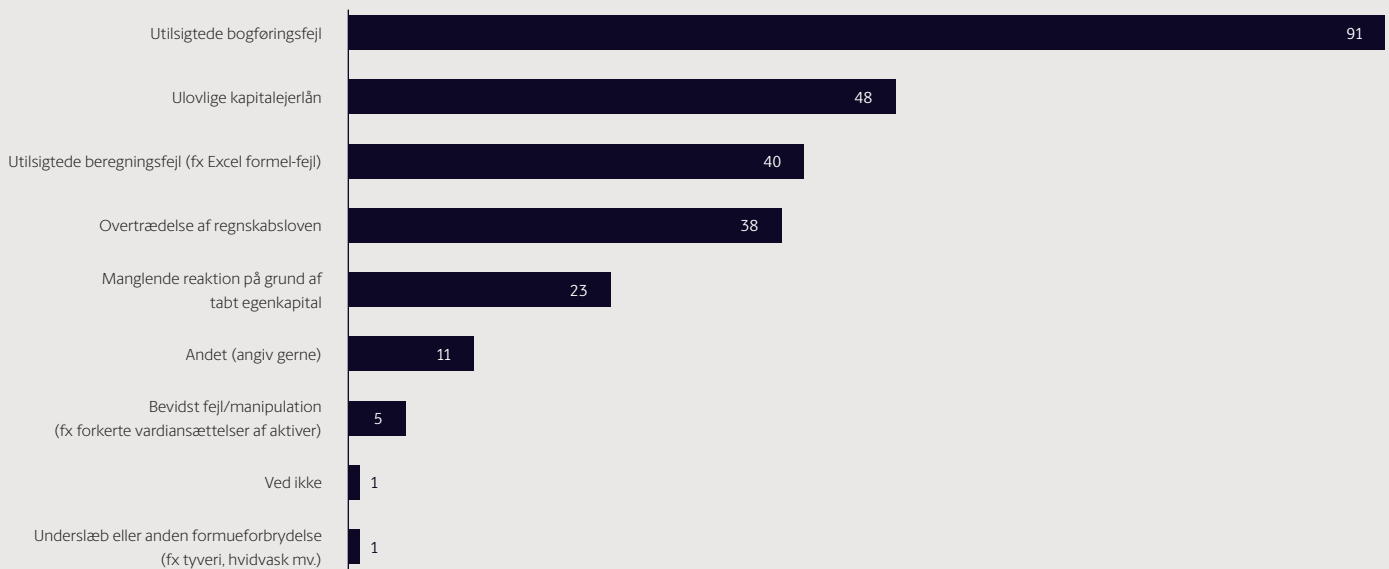
Figur 1.
Har dine revisioner medført, at væsentlige fejl er blevet rettet i regnskabsgrundlaget?

Anm.: 725 besvarelser, Kilde: FSR Survey blandt medlemmer af FSR – danske revisorer

Figur 2.

Hvilke typer af væsentlige fejl finder du oftest i regnskabsgrundlaget?

Anm.: 558 besvarelser, Kilde: FSR Survey blandt medlemmer af FSR – danske revisorer

Figur 3.

I hvilken grad har din hjælp medført, at virksomhederne har korrigeret skatteregnskaber?

Anm.: 691 besvarelser, Kilde: FSR Survey blandt medlemmer af FSR – danske revisorer

Et spejl af branchen

Bestyrelsen i FSR – danske revisorer ønsker at udvide medlemsbasen, så foreningens medlemssammensætning i højere grad afspejler de mange faglige kompetencer, som revisionsvirksomhederne i dag favner.

I denne rundbordssamtale begrundes og uddybes foreningens forretningsudvalgs det historiske vedtægtsforslag, som bliver fremlagt på generalforsamlingen den 22. september.

Tekst/ **Jan Wie,**

kommunikationschef, FSR – danske revisorer

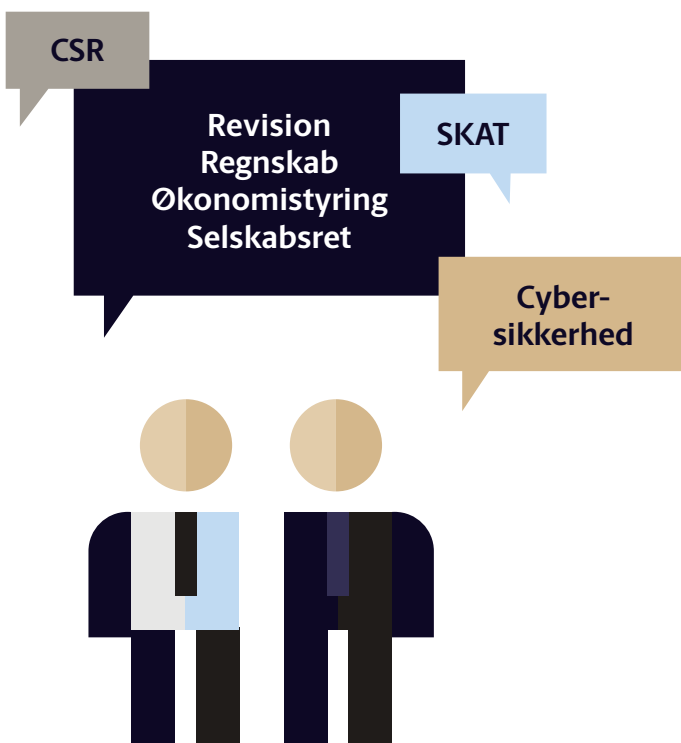
Foto/ **Christina Yoon Petersen,**

SoMe-konsulent, FSR - danske revisorer

Selv om armbåndsuret denne juni-morgen viser 07.23, nærmer temperaturen sig hastigt de 30 grader. Forretningsudvalget har spredt sig med god corona-sikker afstand omkring det store runde bord i foreningens bestyrelseslokale. Udvalget er inviteret til en rundbordssamtale og får lejlighed til at svare på en række spørgsmål relateret til bestyrelsens vedtægtsforslag, som bliver fremlagt på den ordinære generalforsamling i København den 22. september. Forslaget går i korthed ud på at udvide medlemsbasen, så flere faglige medarbejdere og partnere i medlemsvirksomhederne kan blive en del af foreningen. Det gælder eksempelvis alle faglige medarbejdere inden for regnskab og revision og specialister inden for CSR, skat og cybersikkerhed.

Den multidisciplinære revisionsvirksomhed

I første omgang falder talen på, hvorfor bestyrelsen overordnet set har valgt at fremsætte vedtægtsforslaget. Til dette svarer foreningens bestyrelsesformand Peter Gath fra EY: *“Revisorbranchen har udviklet sig ganske meget, siden denne forening så dagens lys, og foreningen har altid været bygget op omkring godkendte revisorer. I dag kan vi konstatere, at revisionsvirksomhederne i langt højere grad driver en*

diversificeret forretning med mange forskellige faglige kompetencer, og hvor kunderne til stadighed efterspørger nye kompetencer. Vi lægger vægt på, at foreningen skal følge denne udvikling og være et spejl af medlemsvirksomhedernes multidisciplinære medarbejdersammensætning. Det er mit indtryk, at langt fra alle ansatte i revisionsvirksomhederne føler, at FSR – danske revisorer er deres forening, og det vil vi fra bestyrelsens side meget gerne ændre på og have flere med ombord. Vi vil gerne sige velkommen til medlemsvirksomhedernes mange fagspecialister og de mange ikke-godkendte revisorer, som arbejder med revision og regnskab i medlemsvirksomhederne. Det vil i sidste instans gavne både medlemsvirksomhederne og foreningen. Jeg mener, at en yderligere styrkelse af branchen giver gode synergier at udnytte for både eksisterende og kommende medlemmer”.

Stigende antal specialister

Viceformand Lars Kronow fra Deloitte påpeger samtidig, at antallet af specialister i branchen er stigende. “Der er sket en forandring i vores verden, herunder i vores kunders verden. Der er en øget kompleksitet og en øget forventning til, at vi tilfører specialistviden, hvilket vi jo også ser sig afspejlet i revisionsfirmaerne, som har flere og flere specialister. Det er for mig enormt vigtigt, at dette også afspejler sig i medlemsskaren for FSR – danske revisorer, og at vi bliver bredere end der, hvor vi kom fra” og fortsætter: “Det er samtidig vigtigt, at udvidelsen sker med afsæt i de klassiske revisorværdier, såsom høj etik, høj troværdighed og personlig integritet. Heldigvis har vi set, at den prøve allerede er bestået i branchens firmaer, så det er jeg ikke så bekymret for”.

Samlet talerør

Forretningsudvalgets anden viceformand, Jens Sørensen fra Time-Gruppen, nikker anerkendende til både Peter Gaths og Lars Kronows begrundelser og supplerer: “Jeg synes, at det er super vigtigt, at branchen har et samlet talerør over for offentligheden, uanset hvor mangeartede branchens firmaer nu måtte være. Vi kan jo se, at også lovgivningen går mere og mere på tværs, og her er det vigtigt, at FSR – danske revisorer sidder for bordenden og repræsenterer hele branchen”. Administrerende direktør i FSR – danske revisorer, Charlotte Jepsen, understreger i den forbindelse, at det fremadrettet vil være en stor fordel for medlemsvirksomhederne, at de nye kompetenceområder bliver lagt ind under en samlet revisorbranchehat og dermed i højere grad bliver synlige over for omverdenen: “Med dette forslag har medlemsvirksomhederne en mulighed for at få synliggjort den brede ekspertise, som branchen rummer. Ikke blot inden for regnskab og revision, men også inden for eksempelvis skatteområdet og CSR, hvor FSR – danske revisorer ved sammenligning med mange

Vi vil gerne sige velkommen til medlemsvirksomhedernes mange fag-specialister og de mange ikke-godkendte revisorer, som arbejder med revision og regnskab i medlemsvirksomhederne.

Peter Gath
bestyrelsesformand i FSR - danske revisorer

andre brancheorganisationer repræsenterer en omfattende mængde af fagkompetencer og på visse punkter også er go-to organisation for både politikere, myndigheder og journalister. Ved at få opbakning fra de nye grupper får vi en base, så vi kan profilere denne ekspertise og skabe meget større synlighed. Ekspertisen vil samtidig give foreningen mulighed for at udnytte synergien, når fagdisciplinerne og specialisterne sættes sammen. Når vi skal give indspil til regering og EU, og når vi skal forholde os til de mange politiske udspil, får vi mulighed for at sætte et hold, som kan give en meget mere professionel respons på det, som kommer. Når vi derigennem styrker og manifesterer vores position på de nye områder, giver det faktisk også en større spilleplade og mere goodwill, når vi arbejder med vores kerneområder inden for regnskab og revision. Hvis vi kun skulle tale med politikere og embedsfolk i forbindelse med kerneområderne, ville vi ikke være så synlige, da ændringer inden for disse ikke sker så tit. Ved at blande sig i en bredere dagsorden end kernesagerne opnår vi legitimitet og synlighed, som giver et spinoff til de godkendte revisorers klassiske fagområder”.

Skatterådgivere, CSR-specialister og cybersikkerhedseksperter får invitationen først

Bestyrelsen lægger i første omgang op til, at medlemsbasen bliver udvidet med eksperter, som fagligt ligger tæt på ydelserne inden for revision og regnskab. Det drejer sig om specialister inden for skat, CSR og cyber- og datasikkerhed. Til dette forklarer Lars Kronow: “Det har været vigtigt, at vi tager udvidelsen skridt for skridt, og at vi starter med de faggrupper, som læner sig tæt op ad revisorernes kerneydelser. Det er samtidig helt centralt, at disse faggrupper bliver repræsenteret af ildsjæle, som brænder for foreningen og foreningens arbejde. At være medlem af FSR – danske revisorer betyder nemlig, at

man kan tage, men så sandelig også give. Vi har som branche utroligt meget at tilføre på tillidsbarometeret over for kunderne som offentlighedens tillidsrepræsentant. De enheder, som vi byder inden for i foreningen, er enheder, som vil have en stor fordel af at være med, og i sidste instans vil alt dette også være en gevinst for omverdenen og offentligheden”, og Jens Sørensen peger på, at foreningen i den forbindelse har en vigtig rolle: “Vi skal sikre, at foreningen tager dirigentstokken og giver de ikke-godkendte revisorer i revisorbranchen et fast ståsted. Det vil kunne give den synergi, at vi godkendte revisorer kan få en større bredde i vores faglighed”, og til dette supplerer Char-

lotte Jepsen: “Vi skal tænke på, at foreningen allerede har etableret velfungerende faglige udvalg inden for skat, CSR og cyber-sikkerhed. Disse udvalg arbejder med relevante dagsordner og afholder årligt en række netværksmøder og faglige arrangementer. Desuden udsender foreningen løbende faglige nyheder og fagpublikationer i relation til disse fagområder. Dette setup tilbyder vi foreningens nuværende medlemmer, og jeg er sikker på, at det langt hen ad vejen også vil være relevant for ikke-godkendte revisorer, som arbejder inden for disse felter. Sagt på en anden måde: Vi står på skuldrene af aktiviteter, som vi allerede har iværksat og kan derfor tilbyde nye medlemmer relevant fagligt indhold og service fra dag 1”.

Vi står på skuldrene af aktiviteter, som vi allerede har iværksat og kan derfor tilbyde nye medlemmer relevant fagligt indhold og service fra dag 1.

Charlotte Jepsen
administrerende direktør i FSR - danske revisorer

Kontingentsatserne bliver holdt i ro

Bestyrelsen har været optaget af at sikre, at en eventuel udvidelse af medlemsbasen ikke vil medføre, at kontingentsatserne stiger. “Kontingentspørgsmålet har fyldt en hel del, da vi skulle samle puslespillet. Den overordnede præmis for vedtægtsforslaget har været, at udvidelsen af medlemsbasen ikke skulle gennemføres med begrundelsen om at få flere kontingentkroner i kassen. Den overordnede filosofi har været, at medlemsvirksomhederne skal betale en større andel af det samlede kontingent, mens de personlige medlemmer skal betale mindre. For det højere virksomhedskontingent vil medlemsvirksomhederne blive tilbudt, at de fagmedarbejdere og specialister, som ikke er godkendte revisorer, kan få et gratis medlemskab af foreningen”, påpeger Peter

Gath og uddyber: "Kontingentprovenuet skulle derfor gerne være stort set det samme, som det er i dag. Men der sker nogle omlægninger, når man tager et sådant initiativ, og det betyder, at enkelte virksomheder samlet set vil opleve en prisforskel. Vi har bestræbt os på, at det skulle være meget få, der ville mærke dette. Vores forslag lægger samtidig op til at etablere en overgangsordning på tre år, hvor eventuelle stigninger bliver indfaset. Men jeg vil gerne påpege, at alt i alt skulle det meget gerne opleves som små ændringer".

Britisk inspiration

Bestyrelsens forslag hviler på et internationalt perspektiv, da etableringen af revisionsvirksomheder med bred faglighed ikke kun sker i den danske revisionsbranche, men er en trend i både Europa og andre dele af verden. Behovet for internationale standarder, erklæringer og assurance inden for eksempelvis GDPR og ESG-nøgletal er konkrete eksempler på dette. Bestyrelsen har haft et særligt øje til den britiske revisorforening, Institute of Chartered Accountants in England and Wales (ICAEW). Til dette fortæller Charlotte Jepsen: "Den britiske revisorforening har været et forbillede, da vi begyndte at orientere os internationalt og overvejede, hvordan vi fremadrettet kunne organisere foreningens faglige aktiviteter. ICAEW har opbygget en organisation og en struktur, som afspejler den multidisciplinære medarbejdersammensætning og har bygget faglige fakulteter og faglige netværk op omkring en række centrale forretningsområder, eksempelvis erklæringer, rapportering, skat og digitalisering", og Jens Sørensen tilføjer: "England har i mange år været i proces med denne omstilling, også på hele erklæringsområdet. Basalt set har kunderne efterspurgt erklæringer, fordi de havde behov for dem og fandt dem værdifulde, og ikke fordi det var lovpligtigt. Det er jo den udvikling, som vi også ser i Danmark".

FSR – danske revisorer skal stadig være en revisorforening

Vedtægtsforslaget lægger op til, at det stadig er godkendte revisorer, som har stemmemajoriteten på generalforsamlingen. Det har været vigtigt for bestyrelsen, at det fortsat er statsautoriserede og registrerede revisorer, som har bestemmende indflydelse på foreningens vedtægter. Den del af de nye medlemmer, som ikke er godkendte revisorer, vil blive tildelt interessemedlemsskab, som ikke giver stemmeret. "Vi har lagt stor vægt på, at det stadig skal være godkendte revisorer, som har den bestemmende indflydelse i foreningen for at sikre, at grundværdierne og de strenge regler inden for etik og moral stadig er i højsædet. Men de ikke-godkendte revisorer kan jo påvirke udviklingen gennem deres egne virksomheder og ad den vej eventuelt dreje udviklingen i den retning, de og deres virksomheder ønsker. FSR – danske revisorer skal stadig være talerør for de godkendte revisorer. Hvis det

Det drejer sig hovedsageligt om, at vi har engagerede medlemmer, som opfatter FSR – danske revisorer som deres naturlige talerør, samlingssted og brancheorganisation.

Peter Gath

bestyrelsesformand i FSR - danske revisorer

ikke fortsætter sådan, tror jeg, at vi mister vores eksistensberettigelse", forklarer Peter Gath og påpeger, at både bestyrelse og de faglige udvalg fremover nok vil se en større diversitet i sammensætningen af medlemmer, forstået på den måde, at ikke-godkendte revisorer i højere grad end i dag vil indgå i disse.

Engagement og involvering fra medlemsvirksomhederne

På den meget korte bane har bestyrelsen et succeskriterium om, at langt hovedparten af medlemmerne bakker op om vedtægtsforslaget og derfor stemmer et klart ja på generalforsamlingen. På den lidt længere bane skal denne opbakning så omsættes til handling: "Det tager tid at udvikle sig, og det vil det også gøre for os. Det handler om, hvilken involvering de pågældende virksomheder og fagspecialisterne kommer med. Jeg tror, at når vi ser et par år frem, så kan vi se nogle klare og markante aftryk", forklarer Lars Kronow, hvorefter Peter Gath afslutter: "Det egentlige succeskriterium er, at virksomhederne og medlemmerne tager det til sig. Det drejer sig ikke alene om, at foreningen får 1.000 eller 2.000 nye medlemmer. Det drejer sig hovedsageligt om, at vi har engagerede medlemmer, som opfatter FSR – danske revisorer som deres naturlige talerør, samlingssted og brancheorganisation, ligesom det er for de godkendte revisorer i dag. Det er der, synergiene og interessefællesskabet ligger. Og det er det spejl, vi gerne skal lykkes med at skabe". •

Du kan finde meget mere information om udvidelsen af medlemsbasen på www.fsr.dk/brederefaglighed

Samfunds- ansvar skaber langsigtet værdi for ATP

Samfundsansvar er en langsigtet god forretning ifølge ATP's administrerende direktør, Bo Foged. Det er integreret i alle ATP's investeringsprocesser fra due diligence til asset management, og ATP anvender sit aktive ejerskab til at sætte det på dagsordenen i virksomheder, ligesom de deltager i den internationale udvikling af nye ESG-standarder. For der er brug for standarder.

Tekst/ **Anders Birch Breuning**,
journalist, Context Media
Pressefoto/ ATP

Med over 900 milliarder kroner i porteføljen og cirka 460 milliarder kroner investeret i Danmark er ATP (Arbejdsmarkedets Tilægspension) ubetinget Danmarks største investor. Formålet med investeringerne er at bidrage til medlemmernes økonomiske grundtryghed og skabe de bedst mulige livslange pensioner. I rollen som alle danskeres pensionskasse ligger der et ansvar for at passe godt på pengene og sørge for, at de bliver investeret på en hensigtsmæssig måde for at sikre et mere bæredygtigt samfund. Det går kunderne mere og mere op i.

“Generelt er interessen for pension og pensionsafkast stigende blandt danskerne, men der er også et øget fokus på samfundsagendaen. Særligt inden for de seneste fire-fem år er interessen blevet intensiveret. Men vi har arbejdet med ESG (Environment, Social, Governance, red.) i mange år,” siger Bo Foged, der er administrerende direktør i ATP.

“Tidligere var det noget, man som investor arbejdede med på udvalgte områder. I dag er ESG fuldt integreret i hele vores balance og i alle aktiver,” siger Bo Foged.

Et integreret særsyn

“Integrationen gælder for alle vores investeringsteams og aktivklasser. Det gælder, når vi udfører due diligence, det vil sige, inden vi investerer, og i vores asset management i løbet af vores ejerskab. For vi mener ganske enkelt, at det er godt for vores investeringer og dermed vores afkast på langt sigt,” siger Bo Foged.

I praksis betyder det, at ATP ser på en virksomheds finansielle parametre og foretager de klassiske due diligence-processer. Derudover er der en proces med ESG-due diligence.

“Det betyder, at vi forsøger at forstå, hvilke ESG-muligheder og -risici, der er i investeringen. Hvis det for eksempel er en noteret aktie eller et andet større ejerskab, hvor vi har betydelig indflydelse, lægger vi en konkret plan, der indeholder både finansielle mål og ESG-mål, som vi løbende følger op på under ejerskabet. Det er eksempelvis tilfældet i Københavns Lufthavn, hvor vi har været helt

tæt på udviklingen af klimamålsætninger og -planer,” siger Bo Foged.

Et andet eksempel på integrationen er i forhold til investeringer i liquid markets, hvor en algoritme, der er udviklet af ATP's egne folk, er med til at identificere, hvilke aktier pensionsselskabet skal investere i. Den algoritme inddrager nu også data for, hvor gode selskaberne er til at håndtere deres CO₂-udledning. Og på obligationsområdet er ATP i dag blandt Europas største investorer i grønne obligationer.

“Vi bruger en hel del energi på at rejse ud og tale med udstederne for at sikre, at der er transparens i forhold til de bagvedliggende projekter og for at finde ud af, om pengene rent faktisk går til grønne projekter, ligesom vi taler med dem om, hvad vi forventer, hvis vi skal blive ved med at investere. På den måde er vi med til at præge udviklingen, og det er der mig bekendt ikke mange – om nogen – der gør på samme måde i obligationsmarkedet,” siger Bo Foged.

OM ATP

atp=

ATP (Arbejdsmarkedets Tillægspension) er Danmarks største pensions- og administrationsfællesskab. ATP forvalter ATP Livslang Pension, som næsten alle danskere betaler ind til, og investerer den i obligationer, aktioner, ejendomme og infrastruktur. Den samlede portefølje beløb sig til 918 milliarder kroner efter første halvår 2020, hvoraf cirka 460 milliarder kroner er investeret i Danmark. Derudover udbetaler og opkræver ATP en lang række velfærdsydelse og ordninger som feriepenge, folkepension, boligstøtte og barselsdagpenge – to ud af tre danske velfærds-kroner bliver udbetalt af ATP.

Det er utroligt vigtigt med et fælles sprog på ESG-området. I dag er der for stor risiko for eksempelvis green washing, men med taksonomien bliver det sværere at påstå, at noget er bæredygtigt, hvis det ikke er. Det vil også hjælpe investorer og betyde meget for de finansielle markeder, at vi får et fælles sprog og måde at klassificere på.

Musikalitet sikrer forretningsmodellen

Samfundshensynet har også en økonomisk side. En god en af slagsen.

“Mange stiller en modsætning op mellem at investere bæredygtigt og få et godt afkast. Det synes jeg ikke, at der er. Vi er langsigtede investorer og forudsætningen for, at en virksomhed performer godt på lang sigt, er, at den har ‘musikalitet’ og evner at tage bestik af samfundets forventninger. Det er der heldigvis rigtig mange danske virksomheder, som er rigtig dygtige til. Det er det, der er med til at sikre ens forretningsmodel på langt sigt – og som ledelse må man ikke undervurdere politikernes evne og vilje til at gribe ind, hvis musikaliteten ikke eksisterer. At tage samfundsmæssige hensyn gør således virksomheden mere robust og sikrer cash flow. Hvis man ikke har en god skattemæssig praksis, risikerer beslutninger og metoder at blive underkendt af myndighederne, og så får du ikke det cash flow og afkast, du havde forventet. Så jeg køber ikke, at der er forskel på den bæredygtige investering og den profitable, når vi taler langsigtede investeringer,” siger Bo Foged.

Jagten på et fælles sprog og data

Udfordringer er der imidlertid nok af, når man gerne vil investere bæredygtigt på tværs af balancen. Inden for både klima, social og ledelsesforhold er der områder, hvor det er svært at få data.

“Manglen på en fælles metrik og data er en udfordring i forskellig grad på de tre områder.

Hvis vi havde objektive data og kunne tage dem med, gjorde vi det i morgen, men vi laver pionerarbejde og finder løbende ud af, hvordan vi gør det på en intelligent måde. Derfor vil ESG være en kontinuerlig rejse for os i mange år endnu,” siger Bo Foged.

I den forbindelse er den kommende EU-taksonomi – der er et fælles sprog for, hvad der kan karakteriseres som en bæredygtig investering – et skridt i den rigtige retning.

“Det er utroligt vigtigt med et fælles sprog på ESG-området. I dag er der for stor risiko for eksempelvis green washing, men med taksonomien bliver det sværere at påstå, at noget er bæredygtigt, hvis det ikke er. Det vil også hjælpe investorer og betyde meget for de finansielle markeder, at vi får et fælles sprog og måde at klassificere på. Vi ved, at det sætter sig i kurserne, når en definition falder på plads, fordi det kan betyde, om man er indenfor eller udenfor et indeks. Derfor er det ekstremt vigtigt for en spiller som os at følge udviklingen og være opmærksomme på, hvor definitionerne lander, og hvad de betyder for vores portefølje. Det er der simpelthen god forretning i, men det kan i sagens natur også være en risiko,” siger Bo Foged.

Revisor er helt central for ESG-rapporteringen

Med taksonomien bliver revisors rolle som kvalitetens vagthund helt central. Ligesom revisor er central for CSR-informationen i dag.

“Revisor er offentlighedens tillidsrepræsentant og skal være med til at sikre, at rapporteringen giver et retvisende billede. Da ESG-data er en voksende del af vores udvælgelsesproces, og vi træffer beslutninger baseret på disse, er det vigtigt for os, at data er retvisende, uagtet om de gives i årsrapporten eller i supplerende beretninger. Revisor har allerede et stærkt, etableret begrebsapparat for kvalitet på det finansielle område – med blandt andet relevans, validitet, sammenlignelighed og forståelighed – som også er utroligt vigtige for ESG-data. I dag er måden, man opgør for eksempel medarbejdertilfredshed på – en social faktor – meget forskellig. Ser man på lønrapporter, er der behov for mere enkelthed for at forbedre forståelsen. Revisor har en vigtig rolle at spille på de områder. Vi har behov for de kvalitetsbegreber og standarder på ESG-området, som revisor i forvejen har for de finansielle data. Deres underskrift er desuden en ‘garanti’ for, at det, der står, ikke er helt i skoven, og den sikkerhed har vi i særlig grad behov for på områder som ESG, hvor der kan være et vist element af ‘fri leg’,” siger Bo Foged.

Samarbejde om standarder og aktivt ejerskab

Det er ofte ikke hensigtsmæssigt at skabe standarder på egen hånd, fordi det forringer mulighederne for sammenligninger. Derfor er der også behov for samarbejde mellem investorer og revisorer. ATP har tidligere stået i spidsen for at udvikle et kodeks for bæredygtig skatteadfærd, som mange pensionskasser og investorer siden har tilsluttet sig.

Vi tror på, at man påvirker bedst med dialog og ved at være insisterende. Langt de fleste virksomheder er heldigvis lydhøre over for vores synspunkter, men det er klart, at hvis de ikke lytter eller ikke er til at påvirke, så kan det ende med en eksklusion eller frasalg.

“Men vi har ikke noget mål om at gå ud med retningslinjer eller lignende kodeks på ESG-området alene. Det kan være nødvendigt at gå solo nogle gange, hvis vi ikke mener, at udviklingen er tilfredsstillende. Men vi vil helst starte med at prøve at gå den fælles vej – blandt andet for at undgå endnu flere forskellige standarder. Derfor deltager vi også aktivt i SASB (Sustainability Accounting Standards Board, red.) for at være med til at definere standarderne på ESG-området. Vi går forrest – sammen med andre internationale spillere,” siger Bo Foged og fortsætter:

“Arbejdet i SASB repræsenterer en top-down tilgang, hvor vi sammen med andre investorer kan påvirke de store selskaber i verdenen, hvor vi normalt ikke har så meget indflydelse. Men vi arbejder også bottom-up med vores aktive ejerskab i de virksomheder, hvor vi har medejerskab – primært de danske – for at sætte ESG og krav til ESG på dagsordenen. Vi tror på, at man påvirker bedst med dialog og ved at være insisterende. Langt de fleste virksomheder er heldigvis lydhøre over for vores synspunkter, men det er klart, at hvis de ikke lytter eller ikke er til at påvirke, så kan det ende med en eksklusion eller frasalg.”

Bare endnu en faktor til kalkulen

Eksempelvis blev et mexicansk olieselskab, der efter en dialog om antallet af arbejdsulykker ikke gjorde noget på området, solgt fra. Og det kan andre virksomheder forsæt blive – også selvom de leverer et godt (kortsigtet) afkast.

“Kortsigtet giver sådan en virksomhed måske et godt afkast, men når man investerer langsigtet, må man spørge sig selv, om man tror, at det giver et overskud om 10, 20 eller 30 år. Det gør vi ikke. De her modeller kommer ikke til at bestå, eller også bliver transitionen meget dyr. Det påvirker således vores diskonteringsfaktor, og det kan medføre, at prisen ikke er attraktiv for os. Det er i øvrigt ikke anderledes end den finansielle kalkule – det er bare endnu en faktor, man tager ind i sin vurdering,” siger Bo Foged. •

Hør Bo Foged på Revisorbranchens årsmøde 2020

Bo Foged kom til ATP i 2015, blev konstitueret direktør i 2018 og administrerende direktør i 2019. Han har tidligere været blandt andet administrerende direktør i BankInvest-koncernen, økonomidirektør i Carnegie Bank og revisor i pwc. Han er uddannet cand.merc.aud. fra CBS i 1997. På Revisorbranchens årsmøde den 22. september 2020, der har overskriften ‘Øget tillid til den grønne omstilling – revisorbranchens rolle’, holder Bo Foged et oplæg med fokus på ATP og bæredygtige investeringer.

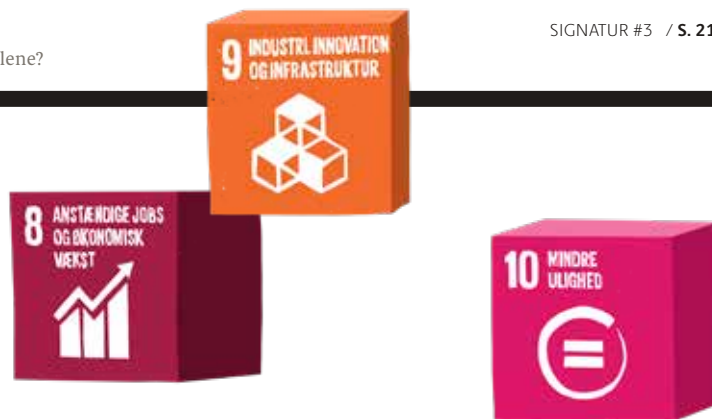

HVEM MÅLER VERDENSMÅLENE?

Både revisionsvirksomheder og rådgivende ingeniører har blik for det voksende marked for rådgivning og rapportering.

Revisorer arbejder på at indtænke den grønne agenda i virksomhedernes ledelsesinformation, mens ingeniørerne lægger stor vægt på de tekniske data. Men kan begge have en rolle i arbejdet med rapporteringen?

Tekst/ **Henrik Munksgaard**,
freelance journalist
Illustration/ **Rasmus Juul**,
freelance illustrator

Da Rune Jørgensen ved nytår 2020 skiftede job, gav det ikke de store forandringer i de daglige opgaver. Og alligevel var han trådt ind i en helt anden verden. Med ti års erfaring som civilingeniør gik turen fra ingeniørvirksomheden Niras med hovedkvarter i Blovstrød nord for København til EY's domicil på Frederiksberg, hvor han tiltrådte som manager i EY Climate Change and Sustainability Services. I Niras havde Rune Jørgensen i årevis rådgivet virksomheder og myndigheder om klimaindsatser og udarbejdet klima- og bæredygtighedsregnskaber. Det er også hans kerneopgaver i EY.

“Men det er to meget forskellige verdener. Mens vi i Niras havde en projektbaseret tilgang med stor vægt på de tekniske løsninger, er EY langt mere fokuseret på, at virksomhederne indarbejder den grønne agenda som en

integreret del af virksomhedens strategiske og operationelle arbejdsgange. Som ingeniør kommer jeg fra en kultur, hvor man er optaget af, at den sidste decimal skal være rigtig. Her ser jeg det som en af EY's store styrker, at man er vant til at gøre data klar som en del af ledelsesinformation, fordi man er født ud af revisionsbranchen,” tilføjer Rune Jørgensen.

“Også i EY har vi selvfølgelig styr på, at detaljerne er korrekte. Det er koblingen til virksomhedens strategi og til den finansielle rapportering, som er stærkere,” siger han.

Rapportering om samfundsansvar har siden 2009 været et lovkrav for de 1.300 største danske virksomheder. Siden 2014 har det været et EU-krav, som løbende er udvidet. Og blandingen af lovkrav og fokus på klimaspørgsmål har for alvor sat gang i markedet for rådgivning og rapportering med en kraftig vækst de seneste par år. Det afspejles blandt andet i antallet af danske virksomheder, som er tilsluttet Global Compact. I dag tæller Global Compact Network Denmark over 430 danske virksomheder, hvor det for to år siden blot var 260.

Bæredygtighed bliver strategisk indsats

Både ingeniører, revisorer og managementkonsulenter går efter opgaverne med at hjælpe virksomheder mod større bæredygtighed via rådgivning og rapportering. Rune Jørgensens leder, associate partner Carina Ohm, har været leder af afdelingen i EY i godt seks år, og afdelingen har eksisteret i omkring 15 år.

“Vores afdeling går helt tilbage til dengang, hvor virksomheder offentliggjorde miljø- og vidensregnskaber. Fra en noget mere jævn udvikling har området for alvor taget fart de seneste par år. Især fordi flere virksomheder er begyndt at arbejde med bæredygtighed som et strategisk indsatsområde. Det skyldes både lovgivningen og pres fra investorer,” siger hun.

I de store revisionshuse er opgaverne med bæredygtighed vokset ud af kerneopgaverne om den finansielle rapportering. I ingeniørvirksomhederne har den tekniske indsigt været afsættet. Når der skal regnes på de mange – ofte tekniske – data, er ingeniørerne på hjemmebane. På den anden

De seneste 35 år

Fra grønne regnskaber til verdensmål
Gennem de seneste 35 år har virksomhedernes arbejde med bæredygtighed udviklet sig. Her er nogle nedslag i udviklingen.

1987

Den såkaldte Brundtland-rapport: 'Vor fælles fremtid' introducerer begrebet bæredygtighed. Der er fokus på både miljømæssig, social og økonomisk bæredygtighed.

1994

Novo Nordisk udarbejder som den første danske virksomhed en miljørapport. Novo Nordisk er også virksomheden bag begrebet 'den tredobbelte bundlinje', hvor man ud over det økonomiske resultat har fokus på sociale og miljømæssige forhold.

side har revisorerne et større overblik over hele virksomheden. Og ikke mindst kan revisorerne give erklæringer, som investorer, långivere og andre professionelle regnskabslæsere kan bruge.

Trods forskellene er meldingerne fra EY og Niras alligevel enslydende. Der skal tværfaglighed og helhedstænkning til i opgaveløsningen, når man arbejder med bæredygtighed, lyder meldingen fra både Carina Ohm og afdelingsleder Camilla Damgaard fra Niras, der før jobskiftet var chef for Rune Jørgensen.

“Hos os er styrken, at vi både har den dybe tekniske indsigt og samtidig har kompetencer inden for økonomi og strategi. Det er vigtigt både at forstå de tekniske udfordringer, at kunne måle og regne, og derefter kombinere det med strategisk kommunikation, så klimaregnskaber og bæredygtighed bliver integreret i forretningsstrategien,” siger Camilla Damgaard, der selv er uddannet økonom.

Kontakten til CFO er en styrke

Indimellem er Niras med i projekter i samarbejde med revisionshusene, men Camilla Damgaard tror ikke, at der i større omfang kommer samarbejde.

“Som en del af et ingeniørfirma har vi en stærk ballast vedrørende klima og miljø, mens revisorerne har adgangen til kunderne via revisionsopgaverne. Men det er ikke attraktivt for os blot at være underleverandør. Vi vil hellere selv sætte vores resultater ind i en strategisk kontekst. Det giver os en stærkere platform for at kunne rådgive om forbedringspotentialerne og de tekniske løsninger herpå,” siger hun.

Helt grundlæggende er der tre grunde til at arbejde med bæredygtighed. Det rent kommercielle, altså efterspørgsel fra kunderne. Investorerne stiller større krav, og så er der den samfundsmæssige licens.

Rune Jørgensen

manager i EY Climate Change and Sustainability Services

Den tætte relation, hvor man arbejder på direktionsniveau, fremhæver Carina Ohm som en styrkeposition.

“Vi er vant til at arbejde med virksomhedernes CFO, og derfor er vi inde på topniveauet, hvor der bliver efterspurgt tal til at styre virksomhedens udvikling,” siger hun.

Som markedet har udviklet sig de senere år, er der da også rigelig plads til både revisorer og ingeniører. Tilbage i 2017 pegede Rune Jørgensen i en kronik i bladet Ingeniøren på, at man bør se på hele værdikæden, når man opgør virksomhedernes klima- og miljøfodaftryk. Dengang var det alene de største koncerner, som formåede at indregne data fra underleverandører.

“Her er der meget klart kommet gang i udviklingen. I dag ser vi flere af de store SMV'er, som også får en langt mere systematisk tilgang til både indsats og rapportering om bæredygtighed,” siger han.

Gode rapporter er et praktisk værktøj

Det er både lovgivning og krav fra omverdenen, som driver udviklingen, påpeger Rune Jørgensen.

“Helt grundlæggende er der tre grunde til at arbejde med bæredygtighed. Det rent kommercielle, altså efterspørgsel fra kunderne. Investorerne stiller større krav, og så er der den samfundsmæssige licens,” siger han.

Sara Krüger Falk, der er direktør i Global Compact Network Denmark, er på samme linje. De globale koncerner er frontløbere, og så siver indsatsen til små og mellemstore virksomheder.

“For virksomhederne kan der også være helt praktiske fordele. Fra både kunder og investorer kan de blive mødt med krav om, at man på forskellige områder lever op til ‘code-of-conduct’ på diverse områder. Hvis ens rapportering er af god kvalitet, vil man ofte kunne henvise til den, uanset om det er krav til an-

1995

Den første lov om miljøregnskaber vedtages i Folketinget. Det er alene et krav til virksomheder i de mest miljøbelastende brancher.

2000

Året forinden introduceres begrebet Global Compact i en tale af FN's generalsekretær, Kofi Annan, på World Economic Forum. I år 2000 etableres netværket af de store internationale virksomheder, som forpligter sig på ti principper, der vedrører menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og anti-korruption. Virksomheder, som er tilsluttet Global Compact, er forpligtet til årligt at rapportere om politikker og fremdrift.

2009

Alle virksomheder i regnskabsklasse D og store virksomheder i regnskabsklasse C skal med en ændring i årsregnskabsloven redegøre for virksomhedens samfundsansvar i årsrapporten.

tikorruption, miljø eller arbejdstagerrettigheder, der er tale om,” siger hun.

Global Compact har arbejdet sammen med FSR – danske revisorer om at løfte indsatsen i SMV-segmentet. I efteråret 2019 hyldede man på et fælles arrangement de SMV'er, som havde udarbejdet gode bæredygtighedsrapporteringer. Arrangementet gav god inspiration til Global Compacts SMV-medlemmers arbejde med bæredygtighedsrapportering og blev gentaget den 1. september i år.

Behov for sammenlignelighed

Der vil komme flere virksomheder til, og kvaliteten i rapporteringen vil løbende blive bedre, mener Sara Krüger Falk, som dog ikke lægger skjul på, at der er plads til forbedringer.

“Virksomhederne famler stadig meget i deres rapportering. Ofte er rapporteringen det, som virksomheden selv synes, er relevant. Vi

mangler retningslinjer, som sikrer sammenlignelighed. Hvis vi får det, vil rapporteringen give langt større værdi for investorer og kunder,” siger hun.

Global Compact sætter rammerne for rapporteringen, men der er stadig mange virksomheder, som alene opremser deres politikker, mens der mangler håndfaste data. Her kan arbejdet med verdensmålene blive et incitament, der løfter arbejdet til næste niveau, mener Sara Krüger Falk.

“I den gode rapportering har man også fokus på virksomhedens negative påvirkning. Det seriøse arbejde med CSR og bæredygtighed handler ikke om filantropi, hvor man støtter et nok så godt formål. Man skal arbejde med de områder, hvor virksomheden kan gøre den største forskel,” siger hun.

En forholdsvis ny tilgang, som både Sara Krüger Falk og Carina Ohm nævner, er begrebet ‘science based targets’. Kerne i den

Virksomhederne famler stadig meget i deres rapportering. Ofte er rapporteringen det, som virksomheden selv synes, er relevant. Vi mangler retningslinjer, som sikrer sammenlignelighed. Hvis vi får det, vil rapporteringen give langt større værdi for investorer og kunder.

Sara Krüger Falk
direktør i Global Compact Network Denmark

tilgang er, at virksomhederne sætter specifikke mål. Det kan være reduktion i CO₂-udledning, mindre vandforbrug eller lavere udledning af miljøskadelige stoffer. På linje med de indtjeningsmål, som børsnoterede selskaber tilkendegiver i deres rapportering, fortæller virksomhederne på forhånd om deres ambitioner.

“De virksomheder, som er længst fremme, har taget denne tilgang til sig. Vi vil se flere virksomheder, som sætter konkrete KPI'er i deres arbejde med bæredygtighed. Der er stadig lang vej og et stort behov for bedre kvalitet i bæredygtighedsrapporterne, men mange virksomheder er på et godt spor,” afslutter Carina Ohm. •

2014

Kravet om, at der i ledelsesberetningen skal redegøres for virksomhedens samfundsansvar, kommer med et EU-direktiv til at gælde i hele EU og EØS.

2015

FN's 17 verdensmål, Sustainable Development Goals SDG, vedtages af FN's 193 medlemslande. Verdensmålene er gradvist kommet til at fylde mere og mere. I Global Compact-rapporteringen opfordres virksomhederne til at fokusere på områder med impact på verdensmålene.

2020

EU-direktiv og årsregnskabslovens paragrafer om samfundsansvar er i høring, og der vil forventeligt ske en ikke ubetydelig ændring i kravene til virksomhedernes rapportering på klima, menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder og anti-korruption i de kommende år.

Klassens grønne dreng

Det var ingen lille opgave, men i dag er ESG komplet integreret i indsamling og behandling af data samt i rapporteringen hos Ørsted. Selvfølgelig. For ESG er også en afgørende del af virksomhedens strategi, forretning og markedsposition.

Tekst/ **Anders Birch Breuning**,
freelance journalist, Context Media

Spørger man Corporate Knights, der rater virksomheder og sammensætter globale ranglister på tværs af industrier på ESG-området, er Ørsted verdens mest bæredygtige virksomhed i 2020. På ti år er Ørsted gået fra at producere energi med primært fossile brændstoffer til at være markedsledende inden for havvind, og i samme periode er virksomhedens udledning af CO₂ reduceret med 86 procent. I 2025 skal drift og energiproduktion være CO₂-neutral.

“Vores vision er en verden, der udelukkende kører på grøn energi. Vi skal bidrage til den grønne omstilling for at begrænse den globale opvarmning, og vi skal sikre, at den omstilling sker bæredygtigt. Vi er bæredygtighed og ESG i dag. At være ledende inden for ESG er en del af det, vi tilbyder vores kunder og sta-

keholdere”, siger Ida Krabek, der er Head of Programmes and Engagement, Global Sustainability hos Ørsted og fortsætter: “Som energiselskab kan vi gøre en stor CO₂-forskel, men udviklingen skal også være bæredygtig, så miljøemner, der handler om andet end CO₂, og sociale emner som menneskerettigheder, medarbejdersikkerhed og diversitet, er også vigtige. Vi arbejder systematisk med alle de ESG-områder, som er væsentlige for os”.

Fuldt forankret i ledelse og forretning

Udviklingen mod mere bæredygtighed har været en integreret del af Ørstedes forretningsstrategi siden slutningen af 00'erne og dermed været forankret i topledelsen og bestyrelsen fra start. I dag godkender bestyrelsen virksomhedens ESG-prioriteter, de programmer, der skal gøre noget ved dem, og ESG-rapporteringen. Ørstedes CEO, Henrik Poulsen, og EVP'erne er ansvarlige for, at programmerne bliver ført ud i livet. “Vores udvikling på området er drevet af flere ting. Den generelle samfundstendens med større efterspørgsel efter bæredygtige løsninger er en af dem. Men stakeholdere er også med til at drive det – eksempelvis kunder, der ikke kun efterspørger grøn energi, men grøn energi, der er produceret på en bæredygtig måde, og som har forventninger til blandt andet sikkerhed, jobskabelse og eventuelle påvirkninger af biodiversiteten. Investorer bidrager også til udviklingen. Vi bliver altid spurgt til ESG-området, når vi møder dem, og alle investorer er opmærksomme på ESG, fordi det indikerer robusthed hos en virksomhed. Vi arbejder systematisk med udvalgte ESG-ratings for både at være opmærksomme på, hvad der forventes af os, og for at kommunikere, hvad vi kan. Og så skubber vi selv til barren for vores ESG, fordi det er en konkurrenceparameter. Jo mere vi kan inden for ESG, desto bedre positionerer vi os i markedet. Det driver forretningen i dag”, siger Ida Krabek.

En del af virksomhedens fokus på ESG er også nedarvet. Som tidligere statsejet virksomhed, der løste en konkret samfundsopgave, og med staten som hovedaktionær i dag, er Ørsted vant til at være opmærksom på, hvordan virksomheden påvirker sine omgivelser. “Vi har følehornene ude i forhold til at imødekomme forventninger og krav fra samfundet. De dyder er blevet mere udbredte i dag generelt, fordi virksomheder får legitimitet ved at løse en samfundsudfordring, men vi har måske et mere oprindeligt udgangspunkt end mange andre”, siger Ida Krabek.

Kvartalsvis ESG-rapportering

Da ESG er essentielt for forretningen, bliver data og rapportering på området behandlet på lige fod med virksomhedens finansielle data. “Indsamling og behandling af ESG-data er sidestillet og integreret med vores finansielle data. Vi har altid brugt mange ressourcer på at rapportere om vores bæredygtighed, men da vi nærmede os børsintroduktionen, og mere end halvdelen af vores strategiske mål var ESG-mål, samlede vi al rapportering under ét i den finansielle organisation for at sikre datakvaliteten og integrere de to”, siger Niels Strange Peulicke-Andersen, der er Head of ESG Accounting hos Ørsted.

I dag udgiver Ørsted en årsrapport, der indeholder en mængde information og tal om ESG, en sustainability-rapport, der beskriver virksomhedens indsats på bæredygtighedsområdet generelt, og en ESG-rapport, hvor man virkelig kan dykke ned i tallene og praksis bag de ESG-data, der er i årsrapporten og bliver omtalt i beretningsdelen. “Vi ønsker at lave best practice for ESG-rapportering, og derfor har vi skelet meget til NASDAQ's guideline for ESG-rapportering, ligesom vores ESG-rapport også indeholder de informationer, som bliver efterspurgt af rating-bureauer, men som ikke er i årsrap-

Men revisor validerer også vores metoder og giver os legitimitet, så man kan være sikker på, at vi gør, hvad vi siger.

Ida Krabek
Head of Programmes and Engagement,
Global Sustainability, Ørsted

porten. Som noget nyt udgiver vi også dele af ESG-rapporten kvartalsvist. Det er efter ønske fra Investor Relations – både vi, investorer og stakeholders ønsker, at vi taler baseret på de nyeste data”, siger Niels Strange Peulicke-Andersen.

Internt har den kvartalsvise ESG-rapportering også værdi. ESG-tallene er centrale for de strategiske mål, og derfor skal de naturligvis kunne følges løbende. Den løbende rapportering giver det overblik, som også betyder, at man kan tage fat i ting tidligere fremfor at vente på årsrapporten.

En naturlig del af ledelsens arbejde

Ørstedes revisor udfører review af den ESG-data, som virksomhedens årsrapport indeholder. Og den kvartalsvise rapportering betyder, at nogle af opgaverne i forbindelse med revisionen af årsrapporten og den årlige ESG-rapport er lettere. Revisorerne får indsigt i ESG-tallene og deres grundlag ved den kvartalsvise rapportering, og dermed er de klædt bedre på til revisionen af årsrapporten. *“Vi laver også den kvartalsvise rapportering, fordi vi kan. Med det mener jeg, at vi fra start har ønsket at bruge de samme processer og it-værktøjer for ESG som for de finansielle tal, hvilket vil sige, at vi internt får rapporteret de strategiske ESG-tal hver måned sammen med de finansielle tal. Rapporteringen til koncernledelsen og bestyrelsen er fuldt integreret. ESG er ikke et vedhæng, men en naturlig del af ledelsens arbejde med at følge virksomheden”,* siger Niels Strange Peulicke-Andersen.

Det var en stor opgave at løfte ESG-rapporteringen til det niveau, den har i dag, hvor finansielle data og ESG-data konsolideres i samme system på baggrund af samme selskabsstruktur og konsolideringsregler.

OM ØRSTED

Ørsted er Danmarks største energiselskab, som producerer, distribuerer og sælger energi. Tidligere producerede virksomheden primært energi med fossile brændsler, men i dag kommer langt størstedelen fra genanvendelige kilder som havvindmølleparker, biomasse og solenergi. Efter mange år som statsejet blev virksomheden i 2016 børsnoteret, men den danske stat er fortsat hovedaktionær. Ørsted er førende i verden, når det kommer til installation og drift af havvindmølleparker, og virksomheden vil i 2022 have parker i Danmark, Taiwan, Storbritannien, Tyskland, USA og Holland.

“Det er et komplekst og stort system, der håndterer data fra mange hundrede selskaber, og det havde været helt uoverskueligt at konsolidere ESG-data finansielt i et andet system end det finansielle. Men når systemet først kører, kræver det faktisk ikke så meget. Det er en lære for os – det gælder om at bygge et system. Mange synes, det er en stor opgave at finde information til ESG-rating-bureauernes mange spørgsmål, og det er det også, hvis man skal gøre det manuelt. Hvis man har det hele dokumenteret og struktureret i samme system, er det ikke særligt svært. Når man når et vist niveau, er man også enormt godt rustet til at følge udviklingen på området, som flytter sig afhængigt af samfunds- og investorfokus”, siger Niels Strange Peulicke-Andersen.

Legitim ESG-data

I dag bliver der altså udført review af Ørstedes årlige ESG-data. Men graden af sikkerheden vil formentlig stige i fremtiden. *“Hvis man ser på vigtigheden af de her data, bliver de jo brugt på linje med de finansielle data, og derfor må man forvente, at de har samme kvalitet. Vi kunne også tænke os et højere revisionsniveau, men vi oplever ikke helt, at der er efterspørgsel efter det endnu. Det vil også kræve udvikling hos revisorerne at tilbyde det. Men som virksomhed er vi på vej i den retning ved at have et system, der sikrer datakvaliteten og gør det nemt at reviewe data, og ved at vi har et voksende fokus på at revidere systemet, der leverer data, frem for enkelte data”,* siger Niels Strange Peulicke-Andersen.

En af udfordringerne ved en højere grad af sikkerhed er, at nogle ESG-data kan være svære at kontrollere i forhold til fuldstændighed, for der er ikke nogen debet-/kre-

ditprincipper som i finansielt bogholderi. Hvordan skal man eksempelvis kontrollere, om antallet af rapporterede antal ulykker hos en underleverandør er korrekt i forhold til det faktiske antal ulykker? *“Omvendt har man eksempelvis i forhold til rapportering af elforbruget, der er baseret på aflæsning af elmålere ude i forretningen, mulighed for at kontrollere totalen op mod det samlede forbrug, vi har betalt for i vores elregninger, som kan findes i SAP”,* siger Niels Strange Peulicke-Andersen.

En anden og mere generel udfordring i forhold til revisionen er at integrere de praktiske revisionshandlinger. *“Der er potentielt mange synergier at hente ved dette. Eksempelvis kan de, der reviderer vores omsætning, næsten ikke undgå at forholde sig til, hvor meget energi vi har produceret og solgt – så behøver ESG-revisorerne måske ikke også gå så meget ned i det. Vi vil gerne have, at revisorerne følger vores integrerede rapportering og også reviderer integreret”,* siger Niels Strange Peulicke-Andersen.

For revisors rolle er også vigtig på ESG-området. Blandt andet i forhold til at gøre opmærksom på ting, som revisor som tredjemand kan se. *“Men revisor validerer også vores metoder og giver os legitimitet, så man kan være sikker på, at vi gør, hvad vi siger. Der er en stor diversitet og variation i, hvordan data bliver opgjort på ESG-området, og dermed er der også et stort rum for at være kreativ i sit ESG-regnskab. Ved at en virksomhed baserer sin ESG-rapportering på internationale standarder og får revision af dette, får man som læser større sikkerhed for, at man kan regne med det, man læser”,* siger Ida Krabek. •

INSPI

FAGLIGT NYT INDEN FOR REVISION, SKAT,
REGNSKAB OG ØKONOMISK RÅDGIVNING

/ FAGLIGE UDKLIP

REGNSKAB / AF HELENE HALLAGER, MANAGER I FAGLIG AFDELING I KPMG

**ÆNDRINGER TIL IFRS
16 LEASING SOM FØLGE
AF COVID-19**

The International Accounting Standards Board (IASB) har udsendt en ændring til den internationale regnskabsstandard for behandling af leasingkontrakter, IFRS 16. Ændringen har til formål at simplificere behandlingen af udskydelse eller reduktion af leasingbetalinger som følge af COVID-19 for leasingtagere.

Ændringen afventer godkendelse i EU, men forventes at kunne anvendes for europæiske IFRS-aflæggere samt danske aflæggere under årsregnskabsloven, der har valgt IFRS 16 som fortolkningsgrundlag for regnskabsåret, der starter den 1. juni 2020 eller senere. Godkendelsen forventes i efteråret 2020. Det bemærkes, at ændringerne kun vedrører leasingtagere og ikke leasinggivere.

ÆNDRINGEN

Ændringen vedrører behandling af udskydelse eller reduktioner af leasingbetalinger, som er en direkte konsekvens af COVID-19. Denne type ændringer kræver ifølge de eksisterende regler, at leasingtager vurderer, hvorvidt der er tale om en modifikation i henhold til IFRS 16. En udskydelse eller reduktion af leasingbetalinger vil ofte skulle behandles som en modifikation til leasingaftalen, hvilket kræver genberegning af

leasingforpligtelsen med udgangspunkt i de regulerede lejebetalinger, men også med en revideret diskonteringssats. Derudover reguleres brugsretsaktivet tilsvarende.

Den ændrede regnskabsstandard lægger derimod op til, at reglerne for ændringer til leasingaftaler, som ikke er modifikationer, kan anvendes i stedet. Efter disse regler vil udskydelser eller reduktioner af leasingbetalinger kunne behandles som variable leasingbetalinger, hvormed der ikke sker regulering af brugsretsaktivet, og den oprindeligt fastsatte diskonteringssats kan anvendes. For betalingsreduktioner vil det betyde indregning af en negativ variabel leasingbetaling over resultatopgørelsen. Udskudte betalinger vil indregnes som en revurdering af leasingforpligtelsen over resultatopgørelsen. Revurderingen tager højde for ændringen i tidspunktet for betaling og eventuel renteeffekt heraf, afhængigt af om udskydelsen gives rentefrit eller ej.

Leasingtagere kan anvende lempelsen, hvis reguleringen er en direkte konsekvens af COVID-19 og opfylder følgende kriterier:

- De regulerede leasingbetalinger er stort set identiske eller lavere end betalingerne før denne ændring;
- Enhver reduktion i leasingbetalinger vedrører udelukkende betalinger med frist den 30. juni 2021 eller før;

- Der er ikke ændringer til leasingaftalens betingelser i øvrigt.

Det er frivilligt for leasingtagere, om man vil gøre brug af disse lempelser. •

Jeppe Andersen og Mark B. Allerslev er begge uddannet cand.merc. fra Copenhagen Business School og arbejder som henholdsvis Senior Manager og Manager hos EY. Jeppe og Mark rådgiver i international skatteret, herunder transfer pricing med fokus på finansielle koncerninterne transaktioner.

Jeppe Andersen

Mark B. Allerslev

Transfer pricing vedrørende koncerninterne lån og mellem- værender

Nye retningslinjer fra OECD og fokus fra skattemyndigheder.

Men hvad er en "armslængde rente"? Og er det tilstrækkeligt blot at kigge på renten?

Tekst/ **Jeppe Andersen,**
Senior Manager, Transfer Pricing, EY
Mark B. Allerslev,
Manager, Transfer Pricing, EY

For at sikre korrekt beskatning på tværs af koncernselskaber skal disse handle på vilkår og priser der afspejler, hvad der ville være aftalt mellem uafhængige parter (armslængdeprincippet). Dette gælder også for koncernintern finansiering som lån, kreditter, cash pools, mellemregninger og så videre.

Som følge af et øget fokus fra skattemyndigheder, herunder de danske, opleves en stigende tendens i antallet af transfer pricing-revisioner, hvor finansielle transaktioner er kilde til indkomstjusteringer. Ny vejledning om finansielle transaktioner fra OECD ("OECD FTG") fra februar 2020, forventes at føre til yderligere skærpet fokus på dette område. OECD FTG er desværre upræcis på flere væsentlige områder og kan derfor ikke forventes at danne grundlag for international konsensus vedrørende koncerninterne finansielle transaktioner. En sandsynlig konsekvens af dette er en fortsat fragmenteret lovgivning og praksis på tværs af lande med risiko for langvarig/uløselig dobbeltbeskatning for skatteydere.

RENTEFASTSÆTTELSEN – HVAD SIGER SKATTESTYRELSEN?

Skattestyrelsens ("SKTST") Juridiske Vejledning ("JV") er 31. juli 2020 opdateret, hvorefter den overordnet afspejler flere væsentlige elementer fra OECD FTG.

Hvor OECD FTG åbner for en række metoder til rentefastsættelse, peger SKTST i JV primært på comparable uncontrolled

transaction ("CUP") metoden. Under denne fastsættes renten i overensstemmelse med identificerede transaktioner på sammenlignelige vilkår, der er indgået mellem et koncernselskab og en uafhængig part eller medlem to tredjeparter.

Givet den generelle datatilgængelighed og transparens på obligationsmarkederne (der ofte er den foretrukne kilde til sammenlignelige data), herunder muligheden for pålidelig justering for eventuelle sammenlignelighedsdefekter, vurderes det kun i sjældne tilfælde ikke at være muligt at anvende CUP-metoden til rentefastsættelsen.

Når CUP-metoden ikke kan anvendes, giver SKTST i JV mulighed for, at renten fastsættes på baggrund af långivers omkostning til at stille kapital til rådighed med tillæg til aflønning for funktioner og risici påtaget af långiver. Derudover fastholdes diskontoen plus 4 procent som en alternativ og simplificeret metode, der dog udelukkende bør finde anvendelse, når der er tale om "mindre låneforhold", eller hvor en rente ikke med rimelig sikkerhed kan fastsættes.

RENTEFASTSÆTTELSE I PRAKSIS

Følgende faktiske forhold for et lån/facilitet er væsentlige for sammenlignelighed og dermed for rentefastsættelsen: 1) type (kredit facilitet, bullet lån eller lignende), 2) løbetid, 3) låntagers individuelle kreditvurdering, 4) valuta, 5) variabel eller fast rente, 6) realistiske alternativer for låntager og -giver, 7) långivers stilling i konkursordenen og 8) finansielle klausuler og sikkerhed (for eksempel garantistillelse). Det er centralt for rentefastsættelsen, at disse forhold er afdækket og inddraget i analysen. Herefter omtalt samlet som lånekarakteristika.

Både SKTSTs JV og OECD FTG fastslår, at netop låntagers kreditrisiko er central for rentefastsættelsen. Erfaringsmæssigt har SKTST demonstreret, at kreditrisiko og løbetid opfattes som de væsentligste parametre.

KREDITVURDERING ER NØGLEN TIL RENTEFASTSÆTTELSEN

SKTST har erfaringsmæssigt stået stejlt på "separate entity"-princippet, hvilket betyder, at der skal identificeres en kreditvurdering for hvert enkelt låntagende selskab i en koncern.

Kreditvurderinger af eksterne kreditvurderingsbureauer eller banker forekommer typisk kun på koncernniveau – hvis overhovedet – og er således ikke repræsentative for låntagende datterselskaber i en koncern. Fastlæggelse af rente på koncerninterne finansielle transaktioner kræver derfor ofte et syntetisk estimat for kreditvurdering, således rentefastsættelsen kompenserer långiver for kreditrisikoen i forhold til den specifikke låntager.

Når en ekstern kreditvurdering ikke er tilgængelig, har SKTST i praksis demonstreret en præference for anvendelsen af standardiserede kreditvurderingsværktøjer. OECD FTG anerkender anvendelsen af sådanne, om end der fremsættes en vis kritik af disse værktøjers typiske simplificering af et komplekst område. Værktøjerne baseres på statistik og industrigeneralisering og har således svagheder. Metodik til syntetiske kreditvurderinger er et område, hvor der ikke opleves konsensus på tværs af lande, selv inden for Vesteuropa.

Uenigheden bundner i, at standardiserede kreditvurderingsværktøjer bortser fra kvalitative faktorer, samt blot i begrænset om-

fang fanger volatiliteten i inputparametrene. Dette er eksempler på aspekter, som typisk vil medtages af kreditvurderingsbureauer eller banker.

En række alternative metoder og modeller til syntetisk kreditvurdering eksisterer. Det bemærkes dog, at anvendelsen af kvalitative parametre erfaringsmæssigt er en kilde til usikkerhed. Dette især i tilfælde, hvor de kvalitative vurderinger er vanskeligt dokumenterbare. Der kan for eksempel være tale om størrelsen på låntagers adgang til kapital fra eksterne parter, kvaliteten af selskabets aktiver eller ledelsens evne til at reagere på udefrakommende begivenheder.

FASTSÆTTELSE AF RENTEMARGINER

I visse tilfælde er det muligt internt at identificere ekstern finansiering, der er tilstrækkelig sammenlignelige med den koncerninterne finansiering. Når det er tilfældet, kan dette anvendes som udgangspunkt for rentefastsættelsen. Ofte vil sammenligneligheden til interne lån dog ikke være tilstrækkelig, hvorfor der må indhentes markedsdato fra eksterne kilder. I praksis oftest med reference til obligationsmarkedet, hvor der kan identificeres sæt af individuelt sammenlignelige gældsforhold med afsæt i de specifikke lånekarakteristika.

Renten kan dog også fastsættes igennem en mindre nuanceret analyse, hvor mere generiske rentekurver anvendes eller ved helt andre kilder end obligationsmarkedet. Det anbefales dog altid at evaluere kildens pålidelighed.

Uanset valg af datakilde er det væsentligste, at rentefastsættelsen sker med udgangspunkt i sammenlignelighed på lånekarakteristika.

OECDs VEJLEDNING

Med SKTSTs opdatering af JV tilkendegiver SKTST hensigt om at anvende den nye vejledning. Også bagudrettet.

OECD FTG berører en række emner, der kan blive en kilde til tvister mellem skattemyndigheder og skatteydere, herunder:

- Karakteristika og substans: Et lån skal have karakter af et lån for at blive forrentet som sådan skattemæssigt. Samtidig bør lånoptagelsen være afledt af et konkret finansieringsbehov og en konkret beslutningstagen fra de involverede parter.
- "Options realistically available": Det skal være økonomisk rationelt for begge parter, hvorfor parternes realistiske alternative muligheder skal overvejes.
- Implicit support: Låntagere i en koncern kan drage fordel af en ikke-formaliseret garanti baseret på en rimelig eller understøttet formodning om sandsynligheden for, at en given låntager i tilfælde af risiko for misligholdelse af en ekstern gæld/kredit, vil modtage økonomisk støtte fra andre koncernselskaber. Når det er tilfældet, kan/bør låntagers kreditvurdering justeres.

TYPISKE KILDER TIL INDKOMSTJUSTERINGER

Eksempler på typiske kilder for indkomstjusteringer, der har sit udgangspunkt i koncerninterne renter:

- Manglende dokumentation for rentefastsættelsen.
- Manglende kreditvurdering af låntager / anvendelse af koncernens kreditvurdering

- Lån uden løbetid.
- Væsentlig og længerevarende gæld eller indestående på mellemregningskonti eller i cash pool til ingen forrentning eller forrentning, der indikerer en kort løbetid.
- Samtidigt ind- og udlån.

AFRUNDING

Finansielle transaktioner er et komplekst område, som i stigende grad er vanskeligt at navigere i som skatteyder. Ny vejledning fra OECD forventes desværre ikke at føre til øget konsensus på tværs af lande, hvorfor væsentlige koncerninterne finansielle transaktioner bør struktureres baseret på grundig analyse og risikovurdering tilpasset det specifikke lån/facilitet, og at dette dokumenteres. •

/ FAGLIGE UDKLIP

JURA / AF ARMIN OCUZ, ADVOKAT I BECH-BRUUN

NYE KRAV TIL OPBEVARING AF SELSKABSDOKUMENTER

Fra den 1. januar 2021 træder den såkaldte kontrolpakke i kraft. Formålet er at styrke Erhvervsstyrelsens kontrolmuligheder og medfører blandt andet ændringer i årsregnskabsloven, selskabsloven, lov om visse erhvervsdrivende virksomheder og revisorloven.

Kontrolpakken betyder blandt andet, at alle selskaber fremadrettet skal opbevare selskabsdokumenter i mindst fem år fra udgangen af det regnskabsår, hvor dokumentet blev udarbejdet.

OMFATTEDE DOKUMENTER

'Selskabsdokumenter' skal forstås som ethvert dokument eller bilag, som selskabet er forpligtet til at udarbejde i medfør af selskabsloven eller regler fastsat i medfør af selskabsloven, eksempelvis stiftelsesdokument, ejerbog, vedtægter og protokollater. Dokumenter, som er bilag til en selskabsretlig beslutning, er ligeledes omfattet af opbevaringspligten. Andre dokumenter og bilag, som er fremlagt, og som har været genstand for behandling, men som ikke indgår som led i en selskabsretlig beslutning, er derimod ikke omfattet af opbevaringspligten.

OPBEVARINGSFORM

Dokumenterne kan opbevares elektronisk eller fysisk. Såfremt dokumenterne opbevares fysisk, skal der ske opbevaring i papirform i Danmark. Der stilles ikke krav til den geografiske placering af servere eller cloud-løsninger, såfremt der opbevares elektronisk. Opbevaringen af selskabsdokumenterne skal ske således, at det på alle tidspunkter er muligt for et selskabs ledelse at gøre dokumenterne tilgængelige for de danske myndigheder.

SANKTIONER

Såfremt pligten til at opbevare selskabsdokumenterne ikke overholdes, kan overtrædelsen straffes med bøde og i særligt grove tilfælde tvangsopløsning af selskabet. Sanktionerne kan bruges såvel ved manglende opbevaring af dokumenter som ved mangelfuld opbevaring. •

KRAV OM DATAETIK I LEDELSESBERETNINGEN PER 1. JULI 2020

Med ikrafttræden den 1. juli 2020 blev § 99 d indsat i årsregnskabsloven. Bestemmelsen betyder, at visse (store) virksomheder skal redegøre for deres virksomhedspolitik for dataetik i ledelsesberetningen. Der er tale om et rent nationalt krav, som altså ikke stammer fra EU.

Formålet med, at virksomhederne nu skal redegøre for deres datapolitik, er at skabe gennemsigtighed om virksomhedernes arbejde med dataetik, således at interessenter med flere kan danne sig et overblik over den enkelte virksomheds arbejde med data.

Hvis en virksomhed ikke har en politik for dataetik, skal ledelsesberetningen indeholde en redegørelse om baggrunden herfor, det vil sige efter "følg-eller-forklar-princippet".

Begrebet dataetik dækker bredt og indeholder således alle former for data, en virksomhed bruger, og derved ikke blot følsomme personoplysninger (som det kendes fra persondataforordningen).

Årsregnskabslovens § 99 d har virkning for regnskabsår, der begynder den 1. januar 2021 eller senere. •

Fritz Vad Sørensen er uddannet fuldmægtig fra Told- og Skatteskolen i København og er Master i Moms & Afgifter fra Handelshøjskolen/Aarhus Universitet. Fritz Vad Sørensen har mere end 15 års erfaring inden for området og arbejder som moms- og afgiftsrådgiver i Beierholm.

SALG AF GAMMEL BYGNING ELLER SALG AF BYGGEGRUND

– ADMINISTRATIV PRAKSIS EFTER KPC-SAGEN

Når der sælges bygninger inklusive grund, skal det vurderes, om der i momsmæssig henseende er tale om et momspligtigt salg af en byggegrund eller et momsfrit salg af en “gammel” bygning.

Tekst/ **Fritz Vad Sørensen,**
Beierholm

I INSPI nr. 4, 2019 beskrev jeg "KPC-sagen", som underkendte den danske momspraksis vedrørende salg af gamle bygninger kontra salg af byggegrunde. Der blev afsagt dom i sagen den 4. september 2019.

SKATTESTYRELSENS PRAKSIS FORUD FOR KPC-DOMMEN

Skattestyrelsens praksis indtil da var således, at når en virksomhed skulle sælge en gammel bygning inklusive grund, blev salget anset som en byggegrund, hvis:

- sælger var involveret i nedrivningen af de eksisterende bygninger (stadig gældende)
- købers nedrivningshensigt fremgik af købsaftalen
- sælgeren var involveret i det nybyggeri, som køber havde til hensigt at opføre
- sælgeren nedrev bygningerne forud for salget (stadig gældende)
- det kunne godtgøres, at sælger var bekendt med købers nedrivningshensigt.

KPC-DOMMEN MEDFØRTE

EU-domstolen, hvor sagen blev ført i sidste instans, underkendte Skattestyrelsens praksis. Købers hensigt med et køb af en gammel ejendom inklusive grund er ikke afgørende for, om salget skal belægges med moms eller ej. Der skal helt objektivt ses på, hvad der overdrages. Hvis der er tale om en tom grund eller en ryddet grund, der kan bebygges, er der tale om et momspligtigt salg af en byggegrund. Hvis der derimod på købstidspunktet er en fuldt funktionsdygtig bygning på grunden, og salget kan anses for at være en særskilt leverance i forhold til andre leverancer, er der i udgangspunktet tale om

salg af en bygning. Når bygningen er over fem år fra færdiggørelsestidspunktet, er der i momsmæssig henseende tale om en gammel bygning, der er fritaget for moms.

Herefter stod vi tilbage med den udfordring, at vi ikke med sikkerhed kunne fastslå, hvad der forstås ved en "fuldt funktionsdygtig" bygning.

ADMINISTRATIV PRAKSIS EFTER KPC-DOMMEN

Allerede cirka tre uger efter afsigelsen af KPC-dommen afgjorde Landsskatteretten en konkret sag inden for dette område. Sagen var begyndt som et bindende svar, der af spørger var påklaget til Landsskatteretten efter at have fået et bindende svar fra Skatterådet, som spørger (et ejendomsselskab) ikke var enig i. Sagen drejer sig om en ejendom med flere eksisterende bygninger, og hvor der er flere scenarier om både nedrivning og fastholdelse af én eller flere bygninger. Der er søgt nedrivningstilladelse på alle bygningerne, og Skattestyrelsen/Skatterådet finder, at hensigten er nedrivning af alle bygningerne, hvorfor salget anses som salg af en momspligtig byggegrund. Landsskatteretten finder, at der er tale om salg af gamle bygninger blandt andet med henvisning til KPC-dommen. Salget er således fritaget for moms.

Skatterådet har i marts 2020 afsagt bindende svar om en boligforenings salg af et areal med tre bygninger. To af bygningerne nedrives forud for salget, hvorimod den tredje bygning bliver stående og overdrages sammen med arealet til køber. Denne bygning er op til salget blevet anvendt som mødested for afdelingens beboerklubber og bestyrelse samt til udlån til beboerne til eksempelvis fødselsdage. Det er hensigten, at denne bygning skal nedrives af køber efter salget. Skatterådet finder, at salget er momsfrit som salg

af en gammel bygning inklusive grund, hvor Skatterådet lægger vægt på følgende:

- Der er blevet leveret vand, varme og el til bygningen frem til overdragelsen
- Spørger (sælger) meddeler sædvanligt ejerskifte til forsyningsselskaberne
- Spørger indhenter ikke nedrivningstilladelse til denne bygning.

Ud fra ovenstående tre punkter anser Skatterådet bygningen som fuldt funktionsdygtig, og således er der tale om et momsfrit salg af en gammel bygning inklusive grund. Også i dette tilfælde er der blandt andet henvisning til KPC-dommen.

SKATTESTYRELSENS STYRESIGNAL

Den 10. juni 2020 – ni måneder efter KPC-dommen – offentliggør Skattestyrelsen et styresignal, hvor de tilkendegiver, hvordan KPC-dommen skal forstås, og hvordan praksis efter Skattestyrelsens opfattelse bør være som følge heraf.

Skattestyrelsen tilkendegiver i styresignalet, at i modsætning til tidligere praksis, skal der nu ikke lægges vægt på parternes subjektive hensigter, men der skal vurderes på baggrund af objektive kriterier. Her forudsætter Skattestyrelsen, at der ikke er tale om en ny bygning (der er momspligtig), samt at der er tale om en fuldt funktionsdygtig bygning. Hermed tilkendegiver Skattestyrelsen indirekte, at når der sælges en "gammel" bygning, der ikke kan anses for at være fuldt funktionsdygtig, vil der stadig være tale om et momspligtigt salg af en byggegrund.

Ved vurderingen af, hvad der ligger i en fuldt funktionsdygtig bygning, tilkendegiver Skattestyrelsen følgende som relevant:

- Bygningen skal være fuldt funktionsdygtig på leveringstidspunktet

- Bygningen skal reelt kunne anvendes som bygning
- Det er ikke afgørende, om bygningen kan anvendes til dens oprindelige formål
- En bygning, der på lovlig vis har været anvendt som bygning frem til leveringstidspunktet, anses som en fuldt funktionsdygtig bygning
- Det er ikke nødvendigvis en betingelse, at bygningen har været anvendt helt frem til leveringstidspunktet – eksempelvis fordi udlejningen ikke er fornyet på grund af et forestående salg
- Hvis bygningen har stået ubenyttet hen i en længere periode, og den ikke har været opvarmet eller vedligeholdt, skal sælger sandsynliggøre, at bygningen stadig er fuldt funktionsdygtig
- Væsentligt misligholdte bygninger vil ikke blive anset som fuldt funktionsdygtige bygninger
- Bygninger, hvor væsentlige bygningsbestanddele skal udskiftes, inden bygningen atter vil kunne tages i brug, vil ikke blive anset som fuldt funktionsdygtige bygninger
- En bygning, der umiddelbart ikke synes at være vedligeholdt og eksempelvis har nogle knuste ruder, kan anses for at være fuldt funktionsdygtig, hvis den er klar til at blive taget i brug efter nogle småreparationer.

Hvis en bygning er uanvendelig som følge af eksempelvis påbud om nedrivning, større hærværk samt skader efter storm og brand, vil en bygning ikke blive anset som fuldt funktionsdygtig.

Udover ovenstående kan der i tvivlstilfælde anvendes uvildige byggesagkyndige til brug for vurderingen om fuld funktionsdygtighed.

SENESTE PRAKSIS

Efter styresignalet offentliggørelse har Skatterådet i lighed med det bindende svar fra marts 2020 fundet, at en kommunes salg af en bygning, der har været anvendt til politimæssige og militære øvelser samt kunststillinger og andre kreative aktiviteter, kan sælges uden moms som en fuldt funktionsdygtig bygning. Dette uanset, at bygningen er anført som værende "i mindre god stand".

BEIERHOLMS BEMÆRKNINGER

Efter styresignalet offentliggørelse har vi nogle gode fingerpeg om, hvad der efter Skattestyrelsens opfattelse skal forstås ved en fuldt funktionsdygtig bygning. Der må dog siges at være en vis grad af konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde.

Udover selve begrebet "fuldt funktionsdygtig bygning" har vi en andet – og efter vores opfattelse mindst lige så vigtig – ubekendt, der vedrører vurderingen af, om et salg af en gammel bygning anses for en selvstændig transaktion, eller der i forbindelse med salget af den gamle bygning inklusive grund også er andre transaktioner, der efter Skattestyrelsens opfattelse skal ses i sammenhæng med salget af den gamle bygning. Det kan eksempelvis være, hvis sælger efterfølgende skal levere nogle byggedelers til køberen. Hvis salget ikke er en selvstændig transaktion, kan hele salget blive momspligtigt, selvom der isoleret set sælges en fuldt funktionsdygtig bygning sammen med øvrige leverancer. •

Bünyamin Ulusoy er uddannet cand.merc.aud. fra Aarhus Universitet og arbejder som revisor i Beierholms regnskabsfaglige afdeling.

COVID-19: Regnskabsmæssig behandling af kompensation fra hjelpepakken for faste omkostninger

Coronavirus og regeringens hjælpepakker, som er oprettet med det formål at holde hånden under danske virksomheder, er stadig aktuelle og omdiskuterede emner. Fokus i denne artikel er, hvordan hjælpepakken til kompensation af virksomhedens faste omkostninger skal behandles regnskabsmæssigt. Pointerne i artiklen kan helt eller delvist videreføres til de øvrige pakker i forhold til den regnskabsmæssige behandling.

Tekst/ **Bünyamin Ulusoy, Beierholm**

Adskillige virksomheder har gjort brug af regeringens hjælpepakker for at lette presset på deres likviditet og overlevelse i kølvandet af COVID-19. I forlængelse heraf er det nødvendigt at overveje indvirkningen af kompensationen på virksomhedernes regnskab. Derfor gives i denne artikel et bud på den overordnede behandling af hjælpepakken for faste omkostninger i årsrapporten.

Pointerne i artiklen kan videreføres til også at gælde den regnskabsmæssige behandling af øvrige hjælpepakker, herunder hjælpepakken for lønkomensation, tabt omsætning med videre. Det skal ligeledes bemærkes, at artiklen ikke indeholder omtale af indvirkningen af COVID-19 på årsrapporten, som i bund og grund kræver andre regnskabsmæssige overvejelser.

Udgangspunktet for nedenstående er virksomheder i regnskabsklasse B, som har balancedag efter den 9. marts 2020. Årsagen hertil er, at virksomheder tidligst kunne opnå kompensation fra den 9. marts, hvorfor der i årsrapporter med balancedag før denne dato selv sagt ikke sker indregning af kompensation.

Artiklen er udtryk for egen opfattelse på baggrund af den tilgængelige viden og fortolkning på nuværende tidspunkt (udgivelsesdatoen for dette nummer af INSPI). Det må forventes, at Erhvervsstyrelsen offentliggør vejledning om emnet.

REGNSKABSMÆSSIG BEHANDLING AF KOMPENSATIONEN

Hjælpapakken for virksomhedens faste omkostninger udgør et offentligt tilskud.

Årsregnskabsloven ("ÅRL") indeholder ikke nogen specifikke bestemmelser herom, hvorfor den regnskabsmæssige behandling af hjælpepakkerne i stedet tager udgangspunkt i IAS 20 Accounting for Government Grants and Disclosure of Government Assistance.

HVORNÅR SKAL KOMPENSATIONEN INDREGNES I ÅRSRAPPORTEN?

Indregning af offentlige tilskud forudsætter først og fremmest, at de generelle betingelser for indregning af indtægter er opfyldt. Disse uddybes ikke i artiklen.

Udover de generelle betingelser skal offentlige tilskud ifølge IAS 20 først indregnes i resultatopgørelsen, når følgende betingelser er opfyldt senest på balancedagen:

- Virksomheden opfylder betingelser knyttet til det offentlige tilskud, og
- Tilskuddet forventes modtaget.

Virksomhederne kan ikke indregne tilskuddet, førend virksomheden har opnået "endeligt tilsagn" fra tilskudsgiver. Dette anses for at være opfyldt, såfremt virksomheden overholder alle betingelser knyttet til tilskuddet, det vil sige betingelserne i *Bekendtgørelse om kompensation for faste omkostninger til virksomheder i økonomisk krise som følge af COVID-19* ("bekendtgørelse"). Myndighederne kan ikke afvise at udbetale kompensationsbeløbet til en virksomhed, der opfylder disse krav.

Betingelserne i bekendtgørelsen er følgende for at være berettiget til kompensationen:

1. Virksomheden¹ er omfattet af støtteordningen – det vil sige, at virksomheden har dansk CVR-nummer, har været etableret senest den 9. marts 2020, har haft minimum en hel måneds omsætning², og
2. Virksomheden har en omsætningsnedgang i kompensationsperioden (9. marts til 8.

juni 2020 (for 4 måneder: til 8. juli 2020)) på minimum 35 procent som følge af COVID-19 eller har haft forbud mod at holde forretningen åben, og

3. Virksomheden har afholdt faste omkostninger på minimum 12.500 kroner i perioden 9. marts til 8. juni 2020, og
4. Ansøgningen indsendes senest den 30. september 2020, og
5. Efterreguleringen indsendes senest den 8. december 2020.

Det er uden betydning, om virksomheden rent faktisk har ansøgt, eller den har til hensigt at ansøge, om kompensationen er modtaget eller ikke med videre. Det afgørende er, om virksomheden er berettiget til kompensationen – det vil sige, om de opfylder samtlige ovenstående betingelser. De regnskabsmæssige indregningskriterier vil derfor anses for opfyldt, allerede når virksomheden senest på balancedagen vurderer, at den vil søge om kompensationen, og det er sandsynligt, at den opfylder samtlige ovenstående betingelser. Dette eksemplificeres med forskellige situationer i tabel 1 over på side 37.

HVORDAN SKAL KOMPENSATIONEN INDREGNES OG PRÆSENTERES I ÅRSRAPPORTEN?

Resultatopgørelsen

Når indregningskriterierne er opfyldt, skal kompensationen indregnes i resultatopgørelsen og præsenteres som "Andre driftsindtægter", da indtægten ikke stammer fra virksomhedens salg af varer og tjenesteydelser. Af denne årsag kan kompensationen heller ikke præsenteres som nettoomsætning. Tilskuddene må ikke indregnes i egenkapitalopgørelsen.

I regnskabsklasse B og C-mellem kan "Andre driftsindtægter" lovligt sammendrages med

Tabel 1

Virksomheden har indsendt ansøgningen inden balancedagen og har på denne baggrund modtaget bekræftelse om udbetaling af kompensation. Efterreguleringen forventes også udarbejdet. Kompensationen er dog ikke modtaget endnu.	Kompensationen skal indregnes, da virksomheden opfylder alle betingelserne i bekendtgørelsen på balancedagen.
Virksomheden har på balancedagen endnu ikke ansøgt. Virksomheden har dog gjort forarbejdet og er dokumenterbart kompensationsberettiget. Virksomheden skønner at søge inden fristens udløb.	Uanset at virksomheden ikke har ansøgt på balancedagen, skal kompensationen indregnes, da det er sandsynligt, at virksomheden opfylder betingelserne. Ansøgningen er med andre ord en formalitet.
Virksomheden har på balancedagen endnu ikke ansøgt, og det er usikkert, om virksomheden er berettiget til kompensationen, hvis virksomheden søger.	Kompensationen indregnes ikke, da virksomheden ikke har hensigt at søge eller foretage de nødvendige aktive handlinger for at opfylde betingelserne – og dermed er det usandsynligt, at virksomheden overholder bekendtgørelsens betingelser.

andre poster, hvorfor denne ikke nødvendigvis vises i resultatopgørelsen. Dermed indgår kompensationsbeløbet i Bruttofortjeneste/Bruttotab.

Som følge af modregningsforbuddet i ÅRL skal indtægten som hovedreglen præsenteres brutto – det vil sige uden modregning af de omkostninger med videre, som kompensationen skal dække. Efter IAS 20 er nettopræsentation dog en mulighed, hvis der gives relevante oplysninger i noterne. Nettopræsentation er formentligt også en mulighed ifølge ÅRL, da kompensationen for faste omkostninger er en direkte refusion af bestemte omkostninger – det er dog vigtigt at notere sig, at bruttotallene for kompensationen og omkostningerne skal fremgå af noten.

Notekrav om særlige poster i § 67a

Efter § 67a skal virksomheder oplyse om størrelsen og arten af indtægts- og omkostningsposter, som er særlige på grund af størrelsen eller arten. Indregnet kompensation vil som udgangspunkt være særlig på grund af sin art, da virksomheden ikke sædvanligvis modtager en sådan kompensation. Derfor skal virksomheden oplyse kompensationens størrelse og art.

Noten om særlige poster skal medtages, uanset om posten "Andre driftsindtægter" fremgår af resultatopgørelsen, eller om posten er sammendraget til "Bruttofortjeneste/Bruttotab".

På næste side er der præsenteret tre forskellige eksempler og en vejledende kommentar til behandlingen af disse i årsrapporten.

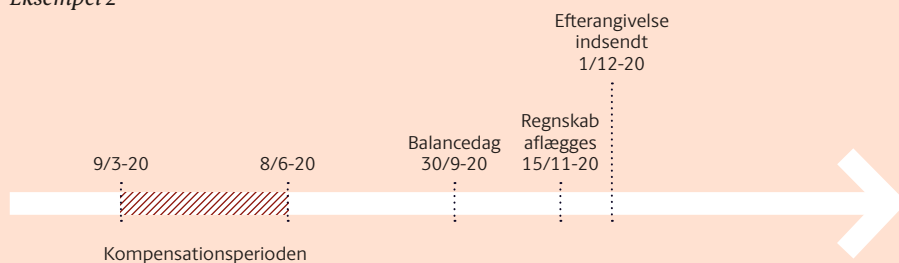
¹ Med "virksomheden" menes flere forskellige virksomhedsformer, herunder selskaber, personligt ejede virksomheder, foreninger, fonde, selvejende institutioner, filialer af udenlandske selskaber i Danmark med videre.

² For at dokumentere omsætningsnedgang kræves enten mindst en måneds drift (det vil sige registrering senest den 9. februar 2020) eller overtagelse af en eksisterende virksomhed (det vil sige registrering senest den 9. marts 2020).

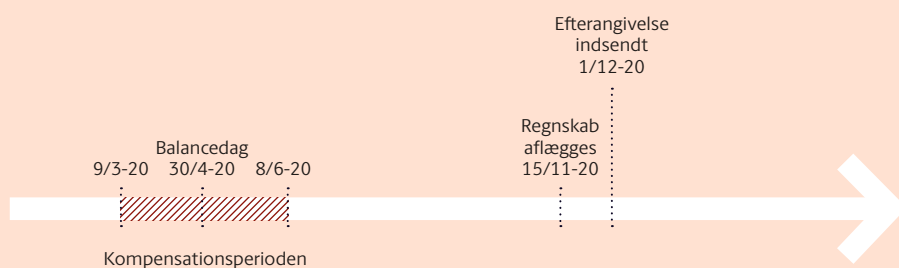
Eksempel 1**Eksempel 1**

Virksomhed A har balancedag den 31. december 2020, mens regnskabsaflæggelsesdatoen er den 15. marts 2021.

Den 15. august 2020 indsender virksomheden ansøgningen på faste omkostninger, hvorefter den berettiges en kompensation på DKK 200.000. Kompensationen modtages den 15. september 2020. Efterreguleringen indsendes den 1. december 2020 og opgøres til DKK 100.000.

Eksempel 2

Dette er et eksempel på en simpel situation uden væsentlige usikkerheder i forhold til opfyldelse af betingelserne og opgørelsen af kompensationsbeløbet. Virksomheden har indsendt ansøgningen samt udarbejdet og indsendt efterreguleringen. Da regnskabsaflæggelsen finder sted langt efter kompensationsperioden, er der god tid til at modtage efterreguleringen og dermed opgøre det endelige kompensationsbeløb pålideligt. Virksomheden opfylder dermed dokumenterbart alle krav i bekendtgørelsen – og dermed indregningskriterierne.

Eksempel 3

På den baggrund skal virksomheden indregne kompensationen som en indtægt. Indtægten skal præsenteres som "Andre driftsindtægter", medmindre virksomheden sammendrager posten, samt oplyser størrelse og art heraf i noten for særlige poster.

Kompensationsbeløbets – og dermed indtægts – størrelse er på regnskabsaflæggningstidspunktet på DKK 300.000 under forudsætning af, at efterreguleringen accepteres af tilskudsgiver før den 15. marts 2021. Kompensationsbeløbet kan variere afhængigt af tilskudsgivers respons på efterreguleringen. I tilfælde af, at virksomheden ikke modtager tilskudsgivers kommentar til efterreguleringen senest på regnskabs-

aflæggelsestidspunktet, må det ud fra situationen konkret vurderes, hvorvidt beløbet er opgjort med høj grad af sikkerhed, eller om der er en risiko for tilbagebetaling.

Eksempel 2

I stedet for at balancedagen er efter fristen for efterangivelsen, er situationen her, at balancedag/regnskabsaflæggelsestidspunktet er før fristen for efterangivelsen, som er 8. december 2020. Eksemplet er medtaget for at fremhæve betydningen af, at efterregulering er opgjort – ellers er det ikke muligt at konkludere, at betingelserne er opfyldt (de endeligt opgjorte afholdte faste omkostninger).

Virksomheden har indsendt ansøgningen den 15. august 2020 på DKK 200.000. Kompensationen er modtaget den 15. oktober 2020. Kompensationen er modtaget efter balancedagen, hvilket er en bekræftelse af, at virksomheden allerede på balancedagen var berettiget til kompensationen.

Det er mere usikkert med efterangivelsen, da regnskabet er aflagt, inden der kommer respons på efterangivelsen. Derfor stiller det også større krav til virksomheden i forhold til opgørelsen af efterangivelsen. Såfremt virksomheden har opgjort efterreguleringen (på DKK 100.000) og forventer at indsende denne inden fristen, kan virksomheden indregne kompensationsbeløbet på DKK 300.000, hvis denne opgøres med høj grad af sikkerhed. Har virksomheden ikke opgjort efterreguleringen på regnskabsaflæggelsestidspunktet den 15. november 2020, kan indtægten ikke indregnes (alle DKK 300.000) da efterreguleringen skal udarbejdes. Det er ikke tilladt at indregne kompensationsbeløbet på baggrund af ledelsens bedste bud på det endelige kompensationsbeløb – efterreguleringen skal udarbejdes.

Eksempel 3

Såfremt virksomheden har balancedag midt i kompensationsperioden, kan det være vanskeligere at dokumentere, at alle betingelser er opfyldt per balancedagen, og dermed dokumentere indregning af kompensationen.

Selvom virksomheden kan skønne, at de forventer at indsende ansøgning med videre og dermed opfylder betingelserne for indregning, er opgørelsen af tallene behæftet med stor usikkerhed. Det er blandt andet svært at dokumentere omsætningsnedgangen på balancedagen, da perioden 1. maj 2020 til 8. juni 2020 er efter balancedagen, hvorfor det er vanskeligt at estimere den fremtidige omsætning. Medmindre omsætningen var konstant (for eksempel DKK 0 på grund af fortsat tvangslukning), således at en forholdsmæssig indregning af kompensationen kunne foretages på baggrund af antal dage, er det svært at argumentere for, at virksomheden kan foretage indregning af omsætning, da der er væsentlig usikkerhed om betingelserne opfyldes. Usikkerheden i forhold til opfyldelse af betingelserne skal vurderes ud fra den enkelte virksomhed – og gælder typisk for virksomheder med balancedag den 31. marts og den 30. april. •

Rune Wagenitz Sørensen er medstifter og administrerende direktør hos Miranova Fondsmæglerselskab A/S. Han er uddannet cand.merc.aef fra CBS og rådgiver til dagligt formuende personer og selskaber om investering.

Invester i aktier og obligationer i virksomhedsordningen med indeksfonde

Tekst/ **Rune Wagenitz Sørensen**,
Miranova

En del af de knapt 200.000 danske selvstændige erhvervsdrivende, der benytter 'virksomhedsordningen', støder på nogle begrænsninger, når de investerer deres opsavede overskud. Eksempelvis er de forhindret i at investere direkte i børsnoterede ak-

tier og aktiebaserede investeringsforeninger, der udbetaler udbytte. Det betragtes som hævnning fra virksomhedsordningen, der udløser skat. Men en løsning med fornuftig risikospredning og lave omkostninger i form af indeksfonde er faktisk ligetil.

Som følge af virksomhedsordningens begrænsninger er vi stødt på, at selvstændiges investeringsporteføljer iblandt består af enkelte erhvervsobligationer, hvor risikoen ikke

er velspredt. Eller også kan risikoen spredes med akkumulerende og lagerbeskattede danske investeringsforeninger eller udenlandske fonde, der ikke altid har et attraktivt omkostningsniveau.

Som uafhængige formueforvaltere i Miranova, med næsten fem milliarder kroner under forvaltning, er vi fortalere for indeksfonde – særligt ETF'er (exchange traded funds – børshandlede fonde), der i grove

træk svarer til danske investeringsforeninger. Vi er fortalere, fordi de lave omkostninger i ETF'erne giver investor den største sandsynlighed for det højeste afkast.

Gennem de seneste år har vi haft nogle samtaler med selvstændige i virksomhedsordningen, som har været under det indtryk, at de overhovedet ikke kan investere i aktier i virksomhedsordningen. Mens det længe har været en mulighed at investere i aktier og obligationer, hvis værdipapirerne er pakket ind i akkumulerende danske investeringsforeninger, er det vores indtryk, at ETF'er i virksomhedsordningen er mindre udbredt. ETF'er kan godt bruges i virksomhedsordningen, uden at det betragtes som hævning efter VSL § 5. ETF'erne har omkostninger af det investerede beløb i omegnen af 0,05-0,5 procent, og giver således danske selvstændige muligheden for at sprede risikoen til tusindvis af børsnoterede aktier og obligationer for lave omkostninger.

Derudover reducerer ETF'er med amerikansk skattedomicil og amerikanske aktier udbytteskatten for en dansk investor i forhold til en akkumulerende dansk investeringsforening med samme aktier. Reduktionen er omkring 0,3 procent årligt af det investerede beløb og kommer i kraft af, at de nævnte ETF'er ikke udbyttebeskattes i USA (af amerikanske aktier). Investor beskattes af udbyttet fra fonden i USA, men kan få lempelse for den skat i den danske skat. Da en global aktieportefølje oftest indeholder en mærkbar andel amerikanske aktier, er denne skattefordel med ETF'erne værd at tage med. Derudover kræver den ingen hjem søgning af udbytteskat og er således nem og billig for både investor og revisor at håndtere. ETF'erne kan naturligvis også bruges i holdingselskaber, hvor samme skattefordel i forhold til udbytterne opnås. Det afgørende for at opnå skattefordelen ligger i ETF'ens skattedomicil.

SÅDAN ER REGLERNE FOR VIRKSOMHEDSORDNINGEN

Det fremgår af virksomhedsskattelovens § 1, stk. 2, at investeringsbeviser udstedt af et investeringsselskab, der er omfattet af aktieavancebeskatningslovens § 19, kan indgå i virksomhedsordningen. I et bindende svar fra 2010 (SKM2010.316.SR) fandt Skatterådet, at to ETF'er kunne klassificeres som selvstændige skattesubjekter og var omfattet af aktieavancebeskatningslovens §§ 1 og 19. Udgangspunktet er, at ETF'er anses for at være investeringsselskaber, og investeringsselskaber kan som nævnt indgå i virksomhedsordningen, uden at det betragtes som hævning. Det er naturligvis formålstjenstligt at sikre sig, at en given ETF klassificeres som et investeringsselskab, inden en investering foretages. Der skelnes ikke mellem, om ETF'en udbetaler udbytter eller er akkumulerende, og om den investerer i aktier eller obligationer. Det afgørende er, om ETF'en klassificeres som et investeringsselskab.

I Miranova har vi i flere omgange indhentet bindende svar fra Skattestyrelsen, hvor vi har spurgt på specifikke udbyttebetalende ETF'er med både aktier og obligationer, der er klassificeret efter ABL § 19; altså investeringsselskaber på linje med danske akkumulerende investeringsforeninger. Spørgsmålet: "Kan følgende ETF'er ... indgå i virksomhedsordningen, uden at det betragtes som hævning efter VSL § 5?" er besvaret bekræftende. Der henvises til SKM2016.6.SR, SKM2016.15.SR og Udkast – Styresignal – Ændring af praksis vedrørende den skattemæssige behandling af værdipapirfonde, sagsnummer 15-3267163. I styresignalet fra 2016 beskrives, at værdipapirfonde fremover skal anses for selvstændige skattesubjekter, som omfattes af selskabsskattelovens § 1, stk. 1. SKAT skrev i deres bindende svar til Miranova på vegne af en af vores kunder, at SKAT anser ETF'erne

som selvstændige skattesubjekter, der svarer til en dansk enhed omfattet af selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 2.

NYE REGLER FRA 2020 VEDRØRENDE ETF'ER I "FRIE MIDLER"

I 2019 blev der vedtaget nye regler for beskattning af ETF'er ved Lov om ændring af aktieavancebeskatningsloven, kildeskatteloven, ligningsloven og andre forskellige love. ETF-udbydere kan fremover meddele Skatteforvaltningen, om en ETF er aktiebaseret. Registreres ETF'en som en aktiefond, vil den således beskattes som aktieindkomst. Registreres fonden ikke, bliver den beskattet som kapitalindkomst.

Lovændringen gav os anledning til at få Skattestyrelsen til at bekræfte, at de ETF'er, vi i Miranova investerer vores kunders virksomhedsordningsmidler i, stadig kan bruges i virksomhedsordningen, uden at det betragtes som hævning. I praksis viser det sig, at ikke alle ETF-udbydere har valgt at registrere deres aktiefonde – eksempelvis har Vanguard, der er verdens næststørste ETF-udbyder, ikke registreret deres fonde.

Med henvisning til det tidligere omtalte bindende svar bekræftede Skattestyrelsen, at ETF'erne, uanset om de er registrerede som aktiefonde hos Skatteforvaltningen, kan bruges i virksomhedsordningen, uden at det betragtes som hævning. Der blev i øvrigt henvist til TfS 1994, 815 og SKM2018.596.SR.

I en samtale med Skattestyrelsen fik jeg oplyst, at sondringen går på lagerbeskatning versus realisationsbeskatning. Hvis en ny lov i fremtiden giver mulighed for, at en ETF kan blive realisationsbeskattet, er der med andre ord grund til at være opmærksom på, om ETF'en stadig kan bruges i virksomhedsordningen, uden at det betragtes som hævning. ●

/ FAGLIGE UDKLIP

SKAT & MOMS / AF FRITZ VAD SØRENSEN, MOMS- OG AFGIFTSRÅDGIVER I BEIERHOLM

FØLG FORMALIA OG TOLDPROCEDURE ELLER BLIV NÆGTET FRADrag FOR IMPORTMOMS

Toldstyrelsen administrerer indfortoldninger og importmoms på vegne af EU. Dette er også gældende i de øvrige EU-lande. Det bevirker i praksis, at der absolut ikke er konduitebeføjelser hos Toldstyrelsen i Danmark og de øvrige toldadministrationer i de andre EU-lande. Dette ses tydeligt af praksis, hvor reglerne bliver håndhævet med fast hånd.

Med denne praksis ses nogle meget uheldige udfald af sager, hvor danske virksomheder, der normalt har fradrag for moms af deres indkøb, bliver nægtet fradrag for importmomsen. Det er i disse sager ikke kun Toldstyrelsen, der håndhæver reglerne med hård hånd. Landsskatte retten har også i konkrete sager stadfæstet Toldstyrelsens afgørelser om nægtelse af fradrag for importmoms, alene fordi formalia/toldprocedure ikke er fulgt.

Der er eksempler på, at en dansk virksomhed ikke har haft den nødvendige importørregistrering, og når varerne ankommer fra tredje land til Danmark, kan varerne ikke blive frigivet. Virksomheden skal således til at blive importørregistreret, hvilket erfaringsmæssigt nemt tager nogle dage. I disse

dage må virksomheden vente på varerne. Det giver normalt ingen mening i praksis. Så ser vi i praksis, at speditør indfortolder varerne i eget navn ved brug af egen importørregistrering. Når indfortolderen (i hvis navn varerne bliver indfortoldet) ikke er den juridiske ejer af varerne, har speditør ikke fradrag for importmomsen. Der er kun fradrag for moms af egne omkostninger. Der er dog mulighed for at anvende "udlægsreglerne", hvor speditør indfortolder på vegne af virksomheden (ejereren af varerne). Ved denne fremgangsmåde nægtes der ikke fradrag for importmomsen hos ejeren af varerne. Men hvis formalia med hensyn til udlægsreglerne ikke er fulgt, nægtes der fradrag for importmomsen.

I andre sager, hvor der sker import til Danmark (og andre EU-lande), og hvor proceduren ikke er fulgt, er det også endt med nægtelse af fradrag for importmomsen. Det kan være, hvis de korrekte papirer ikke følger varerne, eller hvis transportøren ikke frembyder varerne ved grænsen til EU. Det er transportørens ansvar at have papirerne i orden, og det er således transportøren, der pålægges at betale importmomsen, og som ikke får fradraget for denne importmoms.

Der mangler efter vores opfattelse et fokus på toldområdet (herunder vedrørende importmoms). Speditør indfortolder ofte varerne på vegne af virksomhederne, og hvis der sker fejl, er det typisk ikke speditørens

ansvar, men derimod virksomhedens ansvar. Mange virksomheder løber en risiko i forhold til told, som de ofte ikke er opmærksomme på. Derudover kan der være en del optimering vedrørende betaling af told. Det være sig selve toldberegningen, men også ved brug af toldprocedure afhængigt af, hvor og hvornår varerne skal anvendes. •

Giv dine kunder det rigtige kundetjek

Med Kundetjek får du et praktisk og grundigt værktøj til din forretning, der gør det enklere at overholde lovgivningen, når du gennemgår kundeforholdet. Løsningen sikrer, at du forholder sig til alle vigtige forhold omkring kundeforholdet, herunder revisorlovgivning og hvidvasklovgivning, og at du efterfølgende opfylder dokumentationskravene både revisorfagligt og i forhold til hvidvasklovgivning.

Det er nemt at få adgang til Kundetjek. Bestil din CaseWare Cloud-licens og en adgang til Kundetjek i dag og vær klar til at gennemføre det rigtige kundetjek i morgen.

Læs mere om Kundetjek på caseware.dk/kundetjek
Book en gratis onlinepræsentation på caseware.dk/booktid

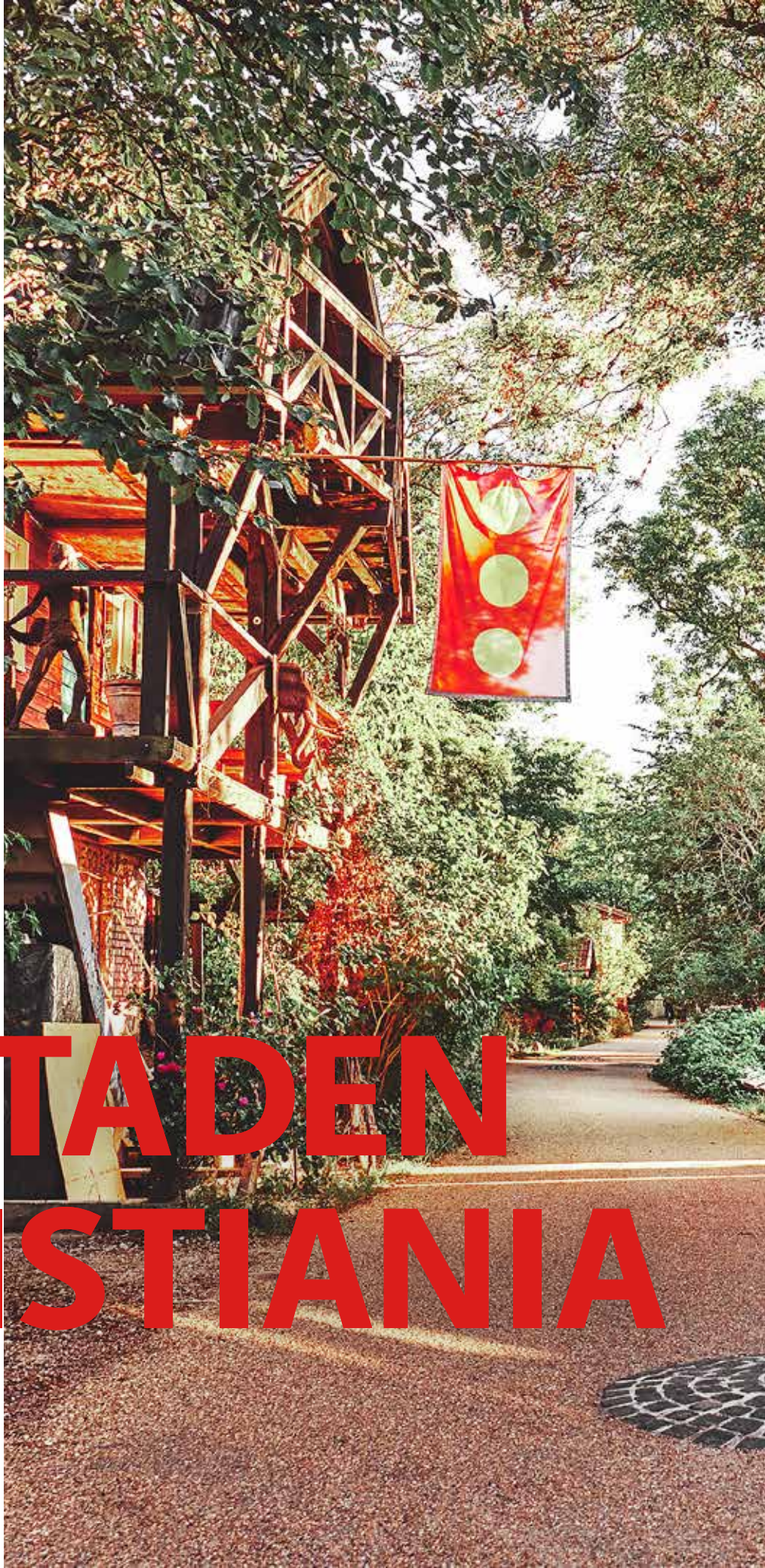

Per Gunslev

Statsautoriseret revisor og tidligere partner, EY. Per Gunslev har gennem mange år beskæftiget sig med revision og rådgivning af børsnoterede virksomheder særligt i den finansielle sektor og har desuden i en år-række været ansvarlig for EY's faglige standarder for regnskab og revision samt for den interne risikostyring.

Per Gunslev er formand for Regnskabsrådet, som er Erhvervsstyrelsens rådgivende organ for regnskabsmæssige forhold og er medlem af Det regnskabskyndige underudvalg under Finanstilsynets bestyrelse. Per Gunslev har endvidere været medlem af komiteen for god selskabsledelse.

FRISTADEN CHRISTIANIA

Tekst/ **Per Gunslev**,
statsautoriseret revisor

Foto/ **Colourbox**

Alle danskere har en mening om Christiania, og ganske mange har besøgt Fristaden, som er en af Københavns største turistattraktioner.

Den fremherskende opfattelse er, at Christiania følger egne love og regler og på ingen måde følger samfundets almindelige regler. I det følgende er der redegjort for, at det bestemt ikke er korrekt. Ligeledes har de fleste nok svært ved at sætte Fristaden i sammenhæng med årsregnskabsloven og Anbefalinger for god Fondsledelse.

Den fremherskende opfattelse er, at Christiania følger egne love og regler og på ingen måde følger samfundets almindelige regler. Det er bestemt ikke korrekt.

Per Gunslev
statsautoriseret revisor

Besøg på hjemmesiden Christiania.org giver oplysning om Fonden Fristaden Christiania herunder fondens formål, som blandt andet er at købe/eje og/eller leje eller på anden måde administrere området og tilstødende arealer med henblik på Fristadens udvikling og beståen. Der ønskes opretholdt et alternativt bolig- og erhvervsområde og et kulturelt socialt virkefelt med en bredt sammensat beboergruppe.

Helt i tråd med tidens CSR-trends skal Fonden sikre, at driften sker på et såvel økonomisk som bæredygtigt grundlag, ligesom Fonden kan fremme etableringen af alternative forsyningssystemer.

Ved søgning på CVR fremgår det, at Fonden Fristaden Christiania er en erhvervsdrivende fond, som er stiftet i 2011. Seneste årsrapport er for 2018, hvilket betyder, at Fonden som så mange andre virksomheder benytter sig af den forlængede frist for indsendelse af årsrapport for 2019 som følge af coronakrisen.

Årsrapporten for 2018 er på 26 sider og forsynet med "blank" revisionspåtegning. Årsrapporten er aflagt efter årsregnskabslovens klasse B med visse tilvalg fra klasse C og de særlige tilpasninger som følge af, at det er en erhvervsdrivende fond. Balancesummen udgør 213 millioner kroner, og aktiverne består væsentligst af grunde og bygninger samt bygninger på lejet grund i alt 171 millioner kroner. Herudover indgår værdipapirer, likvide beholdninger samt langfristede tilgodehavender i form af lån til Fællesskabet Christiania. Egenkapitalen er på 52 millioner kroner, heraf fondskapital på 45 millioner kroner samt hensættelser og gæld på 161 millioner kroner, hvoraf den væsentligste post er realkreditlån. Nettoomsætningen udgør 9 millioner kroner og årets resultat 700.000 kroner. Der er foretaget uddelinger på fire millioner kroner. Den erhvervsdrivende fond er således af en betydelig størrelse. Af noter med særlig interesse kan nævnes de informative noter om eventualposter med videre og nærtstående parter.

Den mest interessante del af årsrapporten udgøres imidlertid af den informative ledelsesberetning på 10 sider, hvoraf størstedelen omhandler udviklingen i aktiviteter og økonomiske forhold. Det at drive Christiania på en alternativ måde synes mere kompliceret og kræver blandt andet mange aftaler og samarbejde med myndigheder. Ved læsning af ledelsesberetningen får man en udførlig beskrivelse af de komplicerede aftaler, Fonden har indgået med diverse myndigheder samt status og udfordringer i disse. Ved gennemgangen får man indtryk af, at der er et stort ønske og vilje fra Fonden om at opfylde de mange indgåede aftaler, men at der er mange udfordringer forbundet hermed. Bestyrelsen beskriver følgende forhold: Statusnotat 2017 til myndighederne, implementering af aftalerne med staten fra 2012, sidste rate af købesummen for Chri-

TEMASERIE OM SÆRLIGE VIRKSOMHEDER – SÆRLIGE ÅRSRAPPORTER

Dette er den fjerde artikel i en artikelserie i SIGNATUR om særlige virksomheder med særlige årsrapporter. Temaet sætter fra gang til gang fokus på en årsrapport fra en særligt udvalgt virksomhed eller institution og beskriver nogle af de begivenheder og forhold, der har påvirket årsrapporten og måske skiller sig ud fra andre årsrapporter. Har du forslag til en årsrapport fra en virksomhed, institution eller sågar en kendt person, der kunne være interessant at sætte under lup, så skriv til FSR – danske revisorer på mailadressen jga@fsr.dk.

stiania er nu betalt, refusion i købesummen for renoveringer af statens bygninger, partnerskabsaftale med Københavns kommune, affaldsaftaler med Københavns kommune, byggesager og forsikringsforhold.

Fonden fremsendte i 2017 et statusnotat til de myndigheder, Fonden er i kontakt med. Et af de problemer, der anføres, er de manglende muligheder for at få finansiering til nybyggeri. Det anføres, at der er modtaget positive reaktioner, men at der ikke er gennemført evaluering af aftalerne med staten. Der arbejdes videre på at opnå mulighed for nybyggeri og anden udvikling hos alle parter.

Dernæst beskrives implementering af aftalerne med staten fra 2012 i form af en aftale, der udløber i 2022. Det anføres, at det meste af implementeringen er gået over al forventning, og at det stadig forventes, at alt kan nås, uanset at der har været uforudsete forhindringer undervejs. I ledelsesberetningen anføres tillige, at sidste rate af købesummen for Christiania er betalt. Den sidste del er betalt med realkreditlån med 100 procent statsgaranti.

Tilbagebetaling af lånet over 30 år sker ved hjælp af de gaver, Fonden får via Folkeaktier. Fonden foretager løbende renovering af infrastrukturen. Ifølge aftalen med staten betales den del af købesummen, der vedrører byggerettigheder på i alt 40 millioner kroner, ved at foretage renovering på fire millioner kroner om året.

Der er indgået aftale med staten om, at Fonden får fradrag i købesummen, i det omfang

Fonden foretager renoveringer af de af staten ejede bygninger. Det beskrives, hvordan svampeskader i Okkulte Skole og Hundehuset håndteres.

Arbejdet under partnerskabsaftalen med Københavns kommune synes meget omfattende og har i 2018 væsentligst omfattet igangværende, omfattende renovering af Fredens Ark.

Ud over beskrivelse af de aftaler, Fonden har indgået, beskrives Christianias omfattende arbejde med klimarenoveringer og andre miljøtiltag omfattende blandt andet renovering af bygninger, opsætning af solceller, renovering af el, vand og kloaknet og udskiftning af brændeovne med pillefyr.

Den store interesse for at besøge Christiania giver stigende problemer, der ikke er fundet en løsning på. Det beskrives, at der er store udgifter forbundet med håndteringen af det store antal gæster, som dækkes af Fonden. Endvidere er der behov for at sikre tryghed for såvel beboere som gæster.

Under afsnittet kriminalitet anføres Fondens holdning til hash, hvor der udtrykkes håb om at dansk landbrugs dyrkning af hash til medicinsk brug kan bane vej for en generel legalisering, så hashsalget ikke længere kontrolleres af bander. I forlængelse heraf beskrives, at bestyrelsen gerne ser Pusher Street lukket.

Da Fonden som tidligere anført er en erhvervsdrivende fond, er den omfattet af Anbefalingerne for god Fondsledelse. Den lovpligtige redegørelse indgår i ledelses-

beretningen. Af de 16 anbefalinger følger Fonden de 12, og fire følges delvist/stort set. Fonden giver forklaringer til alle anbefalingerne, således at lovgivningen er opfyldt.

Endvidere er der i ledelsesberetningen en beskrivelse af bestyrelsen og dens arbejde, herunder at der i 2018 har været afholdt fem møder. Bestyrelsen består af 11 personer, hvoraf de fem, kaldet interne bestyrelsesmedlemmer, udpeges blandt Christianias beboere på fællesmødet. Det anføres, at der tilstræbes en bred repræsentation for så vidt angår beboere samt kulturelle, sociale og erhvervsmæssige virksomheder på Christianiaområdet. De øvrige seks medlemmer, kaldet eksterne medlemmer, skal være uafhængige af fristadens beboere og virksomheder. Disse er selvsupplerende, men der sker høring på Christiania, ligesom de skal godkendes af ressortmyndigheden for Christiania, så længe en sådan findes. De udpeges ud fra en forudsætning om, at de besidder indsigt i en række kompetenceområder, og at de seks tilsammen dækker alle områderne. Kompetenceområderne er bygningsteknisk område, erhvervsøkonomisk område, kulturelt område, socialt område, juridisk område samt miljø og bæredygtighed. Der er en udførlig oversigt over bestyrelsens sammensætning, tidspunkt for indtræden, om de er internt eller eksternt valgte samt andre relevante bestyrelsesposter. I den lovpligtige redegørelse for god selskabsledelse fremgår, at der blandt bestyrelsesmedlemmerne er etableret et forretningsudvalg, der står for det meste af Fondens daglige drift. Medlemmer af forretningsudvalget kunne med fordel være anført i oversigten over bestyrelsens sammensætning.

I afsnittet Fremtidsønsker beskrives, at Fonden i beretningen for 2013 anførte, at der fortsat er mange store arbejdsopgaver. Der skal renoveres for mange millioner og udvikles nye løsninger for byøkologi, klimarenoveringer og affaldshåndtering, og det er afgørende for den videre udvikling, at der er god dialog med myndigheder og politikere. Når ønskerne stadig indgår i årsrapporten for 2018, må de stadig være gældende.

Det bliver spændende at følge Christianias og politikernes fortsatte arbejde. •

Valg af lønsystem er ofte religion.
Ikke altid snusfornuft

Flirter du med flere lønsystemer?

Så er det måske nu, du skal overveje, hvor meget du kan optimere ved at flytte alle dine kunder til ét lønsystem? Bliv lønpartner og få ét login til alle dine kunder, strømlin dine arbejdsprocesser, få adgang til KlarLøn, VIP-hotline og juridisk rådgivning. Fra 0 kroner om måneden.

Se mere på dataloen.dk/partnerkoncept

Peter Kamper og Thomas Bylov har siden 2008 været partnere i Lou Revision.

Mange danskere sidder med den fejlopfattelse, at Lolland-Falster er en trist og forstemmende landsdel. Efter et besøg hos Lou Revision i Nykøbing Falster hersker dog ingen tvivl om, at de to sydhavsøer har meget at byde på. På Lolland-Falster spirer erhvervslivet i bedste velgående, og størstedelen har klaret sig godt igennem coronaperioden med et intenst sammenhold blandt borgere, kommuner og rådgivere. En spirende optimisme hviler på pillerne af Femern Bælt-forbindelsen, som i løbet af de næste ti år tiltrækker 5.000-10.000 nye lokale arbejdspladser. Partnerne i Lou ser lyst på fremtiden.

Tekst og foto/ **Jan Wie,**
kommunikationschef, FSR – danske revisorer

Mandag morgen i begyndelsen af august. Det er dagen, hvor skolebørnene skal tilbage i klasseværelset efter en lang sommerferie. Solen brager ned fra en skyfri himmel, mens dagens coronatal går i den forkerte retning. De næsten 20 medarbejdere hos Lou Revision A/S siger goddag til en ny travl uge. De seneste måneder har på ingen måde været, som de plejer, og august tegner også til at stå i coronakrisens tegn. Det betyder, at begreberne hjælpepakker, fristforlængelser og likviditetsstyring også i de næste måneder vil svirre rundt i lokalerne på anden og tredje sal i Toldbodgade 11 i Nykøbing Falster, hvor det næsten 60 år gamle firma holder til.

Thomas Bylov og Peter Kamper kigger ud over Guldborgsund og fortæller, hvordan de første otte måneder af 2020 har udviklet sig. De to partnere er begge registrerede revisorer og fandt sammen i 2008, hvor de realiserede den drøm, de måske allerede havde i tankerne, da de 15 år tidligere delte kontor i København hos revisionsfirmaet Torben Hare. De læste begge på cand.merc. aud.-studiet på Handelshøjskolen i København, og året var cirka 1993. Mange dyder har de taget med sig fra læreårene i det lille

firma, hvor de unge revisorspirer ofte blev kastet ud på dybt fagligt vand uden nødvendigvis at kunne bunde, men blev støttet når det kneb. Torben Hare havde altid tillid til sine medarbejdere og alle fik et ansvar – stor som lille. Disse principper har Thomas Bylov og Peter Kamper taget med sig, når de i dag selv sidder og udstikker rammerne for, hvordan de enkelte kundeopgaver skal løses og af hvem.

Nød lærer nogen kvinde at spinde

Coronatiden er langt fra overstået, og arbejdsdagene har i mange måneder været lange og travle. De to partnere har ikke holdt meget sommerferie, da kunderne til stadighed har efterspurgt opmærksomhed især i relation til Folketingets mange hjælpepakker og udsættelse af frister, som kunderne har haft svært ved at få overblik over. Stort set alle 31/12-regnskaber er dog indsendt til Erhvervsstyrelsen, og langt de fleste af kunderne er trods alt kommet nogenlunde igennem coronaperioden frem til nu. De nye tider har dog bevirket, at kunderne i nogle tilfælde har måttet tænke alternative forretningsmodeller. "Det har været helt utroligt at se, hvor nytænkende, innovative og kreative vores kunder har været", fortæller Peter Kamper og forklarer med et eksempel: "Restaurationsbranchen har i vores område været hårdt ramt som i alle andre dele af Danmark. En lokal restaurant måtte lukke ned for servering i egne lokaler og måtte derfor tænke i nye ba-

Om ikke så længe flytter de første 5.000 broarbejdere, ingeniører, arkitekter og administrative medarbejdere til en ny by, som bliver etableret ikke langt herfra. Det kommer til at få en kolossal betydning for hele den lokale detailhandel, og det vil naturligvis også have en afsmittende effekt på os. Vi har grund til stor optimisme

Thomas Bylov
registreret revisor, partner

OM LOU REVISION A/S

Antal medarbejdere: 18
Partnere: Peter Kamper og Thomas Bylov
Selskabsform: Registreret Revisionsselskab
Kædemedlemsskab: Dansk Revision

Den 1. august 1967 sagde Lou Revision velkommen til Bente Hansen, som altså har været ansat i revisionsfirmaet i mere end 53 år.

ner for at undgå brug af hjælpepakker. På et større offentligt anlægsprojekt strandede 100 udenlandske arbejdere, der ikke kunne fortsætte arbejdet efter nedlukning af grænserne, da materialer ikke kunne leveres og ledende instruktører ikke kunne tilgå byggepladsen for at dirigere det videre arbejde. Restauratøren og de 100 udenlandske arbejdere er fra samme land, og da restauratøren hørte om det midlertidige ophør af byggeriet og de strandede anlægsarbejdere fik restauratøren hurtigt skabt en hjælpende kontakt, der medførte aftale om daglig levering af 100 kuverter til de anlægsarbejdere. Restauranten har herefter ikke haft brug for coronahjælp pakker”.

Thomas Bylov kan nikke genkendende til medpartnerens historie og kommer selv straks op med en lignende historie: *“En af vores kunder – en lokal detailhandlende – måtte også lukke ned i en periode. Men i stedet for at sætte sig med hænderne i skødet, fik ejeren en genial idé. Ejeren annoncerede på de sociale medier, at ejeren hver aften ville udbringe varer til kunder i lokalområdet, og*

at man blot kunne bestille direkte på ejerens mail og webshop. Ejeren knoklede og knoklede. Med mundbind, plastichandsker og behørig afstand til kunderne, når pakker blev leveret. Hele Nykøbing og omegn har været rigeligt forsynet med kundens varer, som dog ikke er livsnødvendige, men “nice to have”-varer. Det hele skyldtes, at ejeren hver eneste aften tog bilen og afleverede bestillingerne. Det har været hårdt, men også livsbekræftende for ejeren, da forretningen ikke har lidt tab. Ejeren havde søgt om omsætningskompensation, men bliver nødt til at betale den tilbage, da det er gået over al forventning. Det er da en succeshistorie”, fortæller Thomas Bylov med et stort smil på læben.

Lokalsamfundet har stået sammen

I det hele taget har det været påfaldende, hvordan lokalsamfundet har løftet opgaven med at hjælpe hinanden og gøre en indsats for, at erhvervslivet kan fortsætte, og arbejdspladserne kan bevares. *“Noget andet, vi har oplevet her i Nykøbing, er, at når nogen hørte om nogen, som havde det skidt, så trådte man til med det samme. De brede skuldre henvendte sig til de erhvervsdrivende, der indledningsvis i coronaperioden syntes hårdest ramt, for at købe gavekort på 5.000 kroner, selv om forretningen måske ikke nødvendigvis kunne levere ydelsen på grund af lukning af eksempelvis en restaurant, en frisør eller andre detailforretninger. Mange af dem, som ikke havde brug for hjælp, trådte til her. Dem har der været rigtig mange af, hvilket har betydet, at mange har overlevet på grund af denne velvilje”,* forklarer Peter Kamper og fortæller samtidig, at erhvervsnetværket Business Lolland Falster også har været en uvurderlig støtte for trængte virksomheder. I det regi har også Lou Revision hjulpet med gratis rådgivning for både kunder og ikke-kunder.

Det har været helt utroligt at se, hvor nytænkende, innovative og kreative vores kunder har været.

Peter Kamper
 registreret revisor, partner

“

Noget andet, vi har oplevet her i Nykøbing, er, at når nogen hørte om nogen, som havde det skidt, så trådte man til med det samme.

Peter Kamper
registreret revisor, partner

Et øde kontor

Hvad angår medarbejderne i Lou Revision har omstillingsparathed også været et nøgleord. På den ene side skulle de sædvanlige kundeopgaverne jo stadig løses, men stort set alle blev sendt hjem. *“Det var en rigtig god proces for os partnere at se, at hjemmearbejdspladser har nogle fordele og også fremadrettet kan blive attraktivt. Det har vi ellers været modstandere af, fordi faglig sparring og kundenærvær er vigtige elementer i vores værdigrundlag”,* fortæller Thomas Bylov og fortsætter: *“Det fungerede til vores overraskelse ganske fint. I det daglige var vi kun et par stykker på kontoret, så der var selvfølgelig en udfordring i at få koordineret og overleveret. Mange af vores medarbejdere kom så ind på kontoret om aftenen og afleverede dagens opgaver. Det var lidt tungt, også fordi GDPR-reglerne i forhold til at opbevare fysiske og digitale kundedata på privatadresserne skulle overholdes, men det fungerede”. Til det supplerer Peter Kamper: “Vi må dog også sige, at medarbejderne var meget interesserede i at komme tilbage til en normal hverdag. De savnede i den grad det sociale liv og det faglige fællesskab, hvor man lige kunne drøfte en kundeopgave, som man var i tvivl om. Så vi måtte lave en tilbagevendingsproces opdelt i faser”.*

Ser lyst på fremtiden

De to partnere glæder sig til en hverdag, som er mindre hektisk. Men den venter ikke lige om hjørnet, da bunken af ventende kundeopgaver har vokset sig stor. Thomas Bylov kan opremse en række kundeopgaver, som har været sat på stand by, fordi coronasituationen satte en anden dagsorden. Så nu kalder en række opgaver på endeligt at blive håndteret. Det drejer sig eksempelvis om omstruktureringer, fusioner, spaltninger og opkøb. Desuden har tiden til at oppebære høj service over for de kunder, som ikke har været ramt i coronaperioden, været nedprioriteret, da tiden har været sparsom. Men partnerne er fortrøstningsfulde og ser ganske lyst på fremtiden. *“Vi har ingen kunder, der har været så hårdt ramt af nedgang i salget eller likviditetstruet, at vi forventer lukning som følge af coronasituationen. Omend coronasituationen trækker længe ud endnu, har mange af vores kunder ønske om hjælp til likviditetsmæssig styring og overblik, så de udskudte betalingsperioder på ingen måde vil overraske”,* påpeger Peter Kamper, og Thomas Bylov afslutter: *“Vi er dog først og fremmest begunstiget af, at Femern Bælt-forbindelsen skal bygges i løbet af de næste 10 år. Om ikke så længe flytter de første 5.000 medarbejdere, ingeniører, arkitekter og administrative medarbejdere til en ny by, som bliver etableret ikke langt herfra. Det kommer til at få en kolossal betydning for hele den lokale detailhandel, og det vil naturligvis også have en afsmittende effekt på os. Vi har grund til stor optimisme”.*

Den 1. november 2019 sagde Lou Revision velkommen til statsautoriseret revisor Martin Siersen. Martin rådgiver om revision, skat og regnskab for mindre og mellemstore virksomheder såvel som iværksættere og ejerledede virksomheder. Derudover fungerer Martin som økonomisk rådgiver og sparringspartner ved blandt andet generationsskifte og omstrukturering.

Digitaliseringsparathed i revisorbranchen

Den teknologiske udvikling på tværs af revisorbranchen er flere steder fortsat i den tidlige fase. Det efterlader et solidt potentiale for de revisionsvirksomheder, som organisatorisk og forretningsmæssigt kan sætte gang i udnyttelsen af ny digital teknologi og nye IT-værktøjer, viser en ny undersøgelse om revisorbranchens digitaliseringsparathed fra SDU.

Tekst/ **Jakob Holm,**
chefkonsulent, FSR – danske revisorer

McKinsey skønner, at op til 86 procent af alle revisors opgaver kan automatiseres, og i Sverige skønnes det, at op til 97 procent af alle jobs inden for regnskab og revision forsvinder inden for de næste 15 år. Samtidig er revisorerne kunder – virksomhederne – under forandring. Industri 4.0 medfører store digitale ændringer i virksomhederne. Ændringer som stiller nye krav til revisorbranchens digitaliseringsparathed.

Derfor har FSR – danske revisorer i samarbejde med forskere fra SDU undersøgt di-

gitaliseringsparathed i revisorbranchen. SDU har undersøgt, i hvilken grad revisorerne er parate til at anvende den stigende digitalisering, der utvivlsomt rammer branchen inden for den nærmeste fremtid.

Undersøgelsen er gennemført blandt de godkendte revisorer i FSR's medlemsbase og fokuserer på brugen af digitale værktøjer i forbindelse med selve revisionen og dermed ikke på rådgivning eller kundens digitalisering.

“Overordnet set viser undersøgelsen, at revisorbranchen er klar over mulighederne i ny teknologi og er i gang med at tage de første skridt. På tværs af branchen ser vi dog, at det er få revisionsvirksomheder, som for alvor har indarbejdet brugen af nye teknologier.

Der bør være fokus på at udvikle IT-strategier, som inkluderer målsætninger for at udnytte ny teknologi og IT-systemer. En af de knapper, der eksempelvis kan drejes på, er indførelse af incitamentssystemer

Dennis van Liempd
lektor ved Institut for Virksomhedsledelse
og Økonomi, SDU

Der sker altså en hastig udvikling i branchen, men den foregår i vidt forskellige hastigheder,” siger Dennis van Liempd, Lektor ved Institut for Virksomhedsledelse og Økonomi på SDU, som har stået for undersøgelsen.

Stadig i begyndelsesfasen

Undersøgelsen er baseret på en spørgeskemaundersøgelse blandt de godkendte revisorer, som er medlemmer af FSR – danske revisorer. En af konklusionerne er, at brugen af nye digitale teknologier i revisorbranchen kun er i begyndelsesfasen. De mest dominerende teknologier er stadig stand-alone revisionssystemer og simple IT-værktøjer som Excel og Word.

Nye digitale teknologier som cloudbaserede løsninger, mobile platforme, data analytics, machine learning og værktøjer til kontinuerlig revision anvendes i nogen grad, men det er for nuværende ikke mange, der bruger det, og det er i overvejende grad blandt de største revisionsvirksomheder.

“Omvendt er det værd at lægge mærke til, at den organisatoriske parathed er god for branchen generelt. Det viser et stort potentiale.

Værdier, normer, attitude og holdninger afgør, hvordan revisorer tackler de (radikale) ændringer, som uundgåeligt kommer. Derfor er det organisatoriske vigtigt. Her viser undersøgelsen, at revisorerne generelt har en positiv tro på, at teknologi kan bruges til at styrke deres forretning og deres ydelser. Samtidig viser svarene, at man er bevidst om, at man for nuværende ikke for alvor er begyndt at udnytte de nye muligheder. Man står altså på en platform af nysgerrighed og bevidsthed om mulighederne, der nu skal bygges videre på for at udnytte potentialet,” siger administrerende direktør hos FSR – danske revisorer, Charlotte Jepsen.

Den enkelte revisor er digitaliseringsparat
Generelt er den gennemsnitlige digitaliseringsparathed blandt revisorerne i undersøgelsen ikke dårlig. Men der er også rum for forbedringer.

“Måske mere centralt viser svarene samtidig, at branchen ikke scorer så højt i forhold til at etablere en kultur, hvor værdier og normer understøtter udnyttelse af nye IT-systemer,” siger Charlotte Jepsen.

Dennis van Liempd påpeger, at netop kulturændringer er et af de områder, hvor rapporten indikerer et potentiale.

“Der bør være fokus på at udvikle IT-strategier, som inkluderer målsætninger for at udnytte ny teknologi og IT-systemer. En af de knapper, der eksempelvis kan drejes på, er indførelse af incitamentssystemer, der belønner medarbejdere, som er villige til at anvende nye digitale teknologier og IT-værktøjer. Samtidig er det vigtigt, at ledelse og seniormedarbejdere signalerer, at anvendelsen af digital teknologi og IT-systemer er vigtigt for firmaets fremtid. Selv hvis kunderne (endnu) ikke efterspørger nye digitale løsninger og systemer,

OM UNDERSØGELSEN

Rapporten er baseret på en undersøgelse blandt FSR – danske revisorer medlemmer gennemført i efteråret 2019. Antallet af kunder hos den enkelte respondent varierer fra 0 til 800 med et gennemsnit på 199,56 kunder per godkendt revisor.

→ Læs hele rapporten her:

Digitaliseringsparathed i revisionsbranchen, januar 2020

En spørgeskemaundersøgelse blandt godkendte revisorer i Danmark udarbejdet af Syddansk Universitet i Kolding i samarbejde med FSR – danske revisorer www.fsr.dk/ny-analyse-digitaliseringsparatheden-i-revisorbranchen

er det vigtigt at være på forkant med udviklingen, så revisorerne også i fremtiden kan fastholde rollen som virksomhedernes foretrukne rådgiver,” siger Dennis van Liempd.

Særligt blandt de revisionshuse, der har mange kunder i SMV-segmentet, er der ekstra god grund til at arbejde med nye løsninger og at gøre revisorerne til frontløbere, påpeger rapporten, da SMV-kunder i højere grad har brug for rådgivning for at udvikle sig (hurtigt) nok.

Revisionsprocessen under forandring

Revisorernes kerneydelse revision og erklæringsopgaver er under stærk forandring og bevæger sig fra traditionel revision, til revision, der i stadig stigende grad understøttes af ny digital teknologi og dermed automatiseres helt eller delvist.

Der tales i branchen om kontinuerlig revision. Det kan forklares som en tilgang, der sætter revisorer i stand til at afgive erklæringer med sikkerhed om et emne, som ledelsen er ansvarlig for, hvor erklæringen fremkommer (næsten) samtidig med de transaktioner og begivenheder, der danner grundlag for erklæringen.

“I en verden, hvor vi bevæger os mod et ønske om brugbare og troværdige realtidsdata, bliver tankerne om kontinuerlig revision et vigtigt element i at kunne levere en ydelse, som sikrer, at de data, man sidder med, i en given virksomhed på et givent tidspunkt også er retvisende – og dermed brugbare som basis for forretningsmæssige beslutninger,” siger Charlotte Jepsen.

Revisionsfirmaets størrelse spiller en rolle

Når man ser samlet på digitaliseringsparatheden i revisorbranchen, viser undersøgelsen en sammensætning, hvor størrelsen af

revisionsvirksomheden er afgørende for den digitale parathed. Det samme gælder for de enkelte revisorer, hvor undersøgelsen indikerer, at deres parathed er større, jo større virksomhed, de arbejder i.

“For eksempel bruger revisionsfirmaer med 1-5 ansatte i højere grad papirbaserede værktøjer sammenlignet med de største revisionshuse. De største revisionshuse arbejder for eksempel mere i skyen og bruger i højere grad data analytics software,” siger Dennis van Liempd.

Det er primært de største revisionshuse, der adskiller sig fra de øvrige. Samtidig viser undersøgelsen også, at revisorer, der har børsnoterede og andre klasse D-kunder, har signifikant højere forventning til nye IT-systemers performance, men også større bekymring for disse systemer. Forklaringen kan være, at risikoen ved fejl også er større. •

Vil du vide mere om digitaliseringsparathed i revisorbranchen?

Den 24. september inviterer vi til gratis webinar med forskerne bag analysen. Her får du mulighed for at gå et skridt dybere i SDU's analyse af digitaliseringsparatheden i revisorbranchen og høre deres bud på, hvordan du bedst ruster dig til at indarbejde ny digital teknologi i dit arbejde.

→ Tilmed dig på: www.fsr.dk/webinar-sdu

Udnyt mulighederne i CaseWare Cloud

Vi udvikler løbende nye løsninger i CaseWare Cloud, der understøtter den effektive revisionsforretning. Kombinér din nuværende CaseWare-løsning med CaseWare Cloud og få adgang til en verden af digitale muligheder:

CaseWare Cloud

Stamkort*

PBC-Listen**

Kundetjek**

Assistance**

Analytics.AI**

Læs mere om de nye løsninger i CaseWare Cloud på caseware.dk/cloud eller book en uforpligtende online-præsentation på caseware.dk/booktid.

* Bestiller du CaseWare Cloud-licenser nu, har du pt. gratis adgang til disse løsninger

** Tilkøb til CaseWare Cloud

SUCCESSFULDE IVÆRKSÆTTERE

Dette er den første artikel i en artikelserie i magasinet SIGNATUR om iværksættere og iværksætteri. Temaet tegner fra gang til gang et portræt af en dansk iværksætter, der fortæller om vejen til succes og beskriver nogle af de udfordringer, der kan opstå undervejs.

Revisorer bør sætte glimmer på tilværelsen

Frederikke Antonie Schmidt er en iværksættersucces, man skal holde øje med. I 2014 etablerede hun skovirksomheden Roccamore og nægter at følge modebranchens regler. I stedet har hun skabt en ny måde at designe og producere sko på og er ikke afhængig af modesæsoner eller butikker. Og hun er kun lige begyndt. Ikke engang en coronakrise kan stoppe hende. Hendes revisor? Ja, han er helt uundværlig.

Tekst og foto/ **Christina Yoon Petersen,**
FSR – danske revisorer

I slutningen af 2014 kunne Frederikke Antonie Schmidt ikke få job i Danmark inden for den branche, hun brændte for. Hun er ellers uddannet skodesigner og havde topjobs i de helt store modevirksomheder, eksempelvis Prada. Hun havde været kreativ direktør i sko- og taskefirmaet Mermaid og havde et godt netværk i modebranchen i Italien, hvor hun havde boet og arbejdet i en årrække. Da hun kom tilbage til Danmark, tog hun endda en professionsbachelor på Køben-

havns Erhvervsakademi, KEA. Men det åbnede ikke nogen døre. I sit bachelorprojekt havde hun skrevet om det, der endte med at være Roccamores vision: *“Jeg ville bygge et skobrand i Danmark. Jeg ville designe farverige og lækre sko. De skulle være bygget op omkring komfort, selv i de højhælede sko, og de skulle være i italiensk kvalitet”,* husker hun og tilføjer let grinende: *“Det fik jeg ikke særlig gode karakterer for”.*

I dag kan Frederikke Antonie Schmidt se tilbage på en voksende virksomhedssucces, og hun er endda blevet udpeget af erhvervsminister Simon Kollerup til at sidde i spidsen for et genstartsteam, som skal komme

Hvordan får man lige styr på skattereglerne i 22 lande? Jeg burde have talt med en revisor fra starten og accepteret, at det koster nogle penge. Det har taget mig lang tid at lære, at der er nogle ting, som jeg kommer længere med ved bare at betale mig fra det.

SUCCESSFULDE IVÆRKSÆTTERE

med rådgivning om, hvordan man får gang i væksten og eksporten i Danmark efter coronakrisen.

Men efter hun afsluttede uddannelsen hos KEA, vidste hun ikke helt, hvad hun skulle gøre. Hun manglede kapital og besluttede derfor i december 2014 at søge midler gennem en kickstarter-kampagne, fordi hun syntes, at det var sjovt at lave noget anderledes. Hendes vision om Roccamore blev skabt lige dér. Inden hun havde set sig om, havde hun med kickstarterkampagnen rejst kapital ved at "crowdfunde" nok til at kunne producere 326 par sko til mænd og kvinder. Det blev egentlig starten på Roccamore, fortæller hun til SIGNATUR.

Men det gør hele forskellen, når en lille iværksætter kan få lov at sælge sine ting. Der var én, der solgte 12 smykker på en event og var helt "over the moon" over, at hun havde solgt så meget. Det var mere, end hun havde solgt de seneste to måneder tilsammen.

I dag tæller virksomheden 12 fuldtidsansatte og syv deltidsansatte, og selvom coronakrisen har trykket, er de alligevel i gang med at ansætte to nye medarbejdere. I 2019 var bruttofortjenesten på 3,4 millioner kroner og overskuddet på over 800.000 kroner, og Frederikke Antonie Schmidt er langt fra færdig. Hun drømmer i første omgang om at vokse til 50 ansatte og etablere sig i flere lande, men hun har ikke travlt. Hendes vision skal udfoldes rigtigt.

Hun opkalder skomodelerne efter kvinder med en spændende historie. Kunder og følgere på de sociale medier er med til at designe, hvis de får nogle gode idéer, og hun producerer kun få sko ad gangen. Det skaber både mindre spild, men det giver også kunderne muligheden for at få en unik sko, der kun er produceret 60 eller 200 par af.

Revisor som rygrad

Livet som iværksætter er konstant et skridt frem og to tilbage, fortæller Frederikke Antonie Schmidt. Hun kan derfor ikke pege på den største udfordring, som virksomheden har haft.

"Jeg har ikke én stor ting, der er svært. Det er hele tiden svært, fordi man skal bryde med noget, der allerede er sat i verdenen," forklarer hun og uddyber: *"Hvis du skal opfinde noget, skal du jo bryde med det traditionelle. Og det er svært".*

For Frederikke Antonie Schmidt har en generel udfordring dog været at skulle erkende, at der kan være arbejdsopgaver, hvor det bare bedre kan betale sig at få hjælp udefra. Blandt andet sådan noget som en revisor. *"I starten tænkte jeg, at det burde jeg selv kunne lære. Det kunne eksempelvis være, hvordan man holder regnskab. Men jeg er jo ikke økonomiuddannet,"* siger Frederikke Antonie Schmidt og fortsætter:

"Men derudover havde jeg en kickstarterkampagne, der solgte til 22 lande. Og hvordan få man lige styr på skattereglerne i 22 lande? Jeg burde have talt med en revisor fra starten og accepteret, at det koster nogle penge. Det har taget mig lang tid at lære, at der er nogle ting, som jeg kommer længere med ved bare at betale mig fra det".

Frederikke Antonie Schmidts revisor er i dag en rygrad for Roccamore, og hun kan ringe til ham for at vende stort og småt. Hun fortæller, at en revisor er en vigtig del i at vækste en bæredygtig virksomhed: *"Min revisor Bjørn fra PJ revision er ekstrem vigtig. Han er både en en virkelig dygtig revisor og en vigtig rygrad i min virksomhed,"* siger hun og fortsætter:

"Det er ham, der fortæller os, hvad der er rigtigt og forkert. Jeg har tit mange kreative idéer, og jeg har boet i Italien. Når jeg sparrer med ham, kan han eksempelvis påpege, at min nye idé ikke er lovlig i Danmark. Uden en revisor kan man hurtigt komme ud på dybt vand".

Hun tilføjer også, at det under coronakrisen er rart at have én, der kan fortælle, hvad Roccamore har af muligheder. De har ikke gjort brug af hjælpepakker, men de udsatte betalingsfrister for skat og moms fik hun kendskab til via den proaktive revisor, som kunne ringe til hende og orientere hende om de muligheder, som krisen også bar med sig.

Fra coronakrise til Roccamore festival

Coronakrisen ramte Roccamore på samme måde, som den ramte mange andre. Skovirksomheden gik 80 procent ned i omsætning fra den ene dag til den anden. Men det går roligt fremad, og i øjeblikket har Roccamore kravlet sig op på at ligge 20-25 procent under salgsbudgettet.

Revisorer kan godt lære at være fleksible. Jeg synes, at mange af de store konsulenthuse tæller for meget i timeforbrug, hvilket jeg ikke er interesseret i.

“Vi lukkede frivilligt vores butik ned. I stedet kunne man booke en tid på en time, hvor man så kunne få personlig shopping med champagne”, fortæller Frederikke Antonie Schmidt om tiden, lige efter krisen ramte i marts. Der blev udsolgt på alle bookinger allerede den første dag.

Hele vejen igennem oplevede Roccamore succes med den nye stil. Der stod håndspnit på bordene og behørig afstand, så folk i ro og mag kunne prøve de sko, de havde lyst til.

“Vi ændrede også straks vores returregler, og vi overtalte pakkedistributøren GLS til at stille pakkerne foran kundernes dør. I det hele taget tog jeg mange sociale initiativer – herunder Roccamore festival. Festivalen bestod i, at små iværksættere uden samme muligheder som Roccamore kunne komme og markedsføre og sælge deres produkter i Roccamores butikker”, forklarer hun og fortsætter:

“Festivalen er et initiativ til at hjælpe dem, som havde det sværere end jeg. Hvis en iværksætter havde ekstra problemer under krisen, kunne iværksætteren bruge butikken til at vise sine produkter. Vi fik 800 ansøgninger på en uge”.

Roccamore endte med at afvikle 29 events i løbet af 31 dage. Det gav en stor arbejdsbyrde, uden at de selv fik noget ud af det.

“Men det gør hele forskellen, når en lille iværksætter kan få lov at sælge sine ting. Der var én, der solgte 12 smykker på en event og var helt “over the moon” over, at hun havde solgt så meget. Det var mere, end hun havde solgt de seneste to måneder tilsammen”, stråler Frederikke Antonie Schmidt i genfortællingen af den lille solstrålehistorie og fortsætter:

“Det er fedt at kunne give folk mulighed for at føle, at det hele nok skal gå godt igen. Det er derfor, at jeg gjorde det”.

Kan revisorer lære noget af Roccamore?

Frederikke Antonie Schmidt har ikke kun gode idéer til sin egen virksomhed. Hun sprudler af kreativitet og vil gerne give gode råd til andre også:

“Jeg synes, at revisorer trænger til et par farvede sko, måske endda et par glimmersko til deres hvide og sorte jakkesæt. Desuden tænker mange mennesker, at revisorer er en luksusvare. Men det er jo fordi, at revisorer formår at ophøje dem selv til en plads, hvor de virker en lille smule intimiderende. Måske kunne de målrette sig lidt til bestemte brancher”, forklarer hun og så gerne, at revisorer vendte deres måde at tænke på lidt om. I stedet for at kunden skal tænke på regnskab og skat og derfor have fat i en revisor, kunne hun tænke sig, at revisorerne kom med nogle standardiserede pakker og henvendte sig til en gruppe af virksomheder i en branche, der har de samme udfordringer.

“Revisorer kan godt lære at være fleksible. Jeg synes, at mange af de store konsulenthuse tæller for meget i timeforbrug, hvilket jeg ikke er interesseret i”, forklarer hun og afslutter:

“Jeg er interesseret i en fast betaling, som jeg kan regne med. I nogle måneder trækker jeg mere på revisoren, og nogle måneder bruger jeg ham mindre. Derudover vil jeg gerne have fornemmelsen af, at revisoren altid er der for mig. Det skal ikke være sådan, at fordi jeg har brugt mine timer i en måned, glemmer revisoren at fortælle, at jeg kan udskyde min moms. Der skal være en reel interesse i, at revisoren gerne vil hjælpe mig med at vækste. Det er der hos min revisor, og derfor holder jeg fast i ham. •

30 ÅR MED DANICA PRISEN

– A trip down memory lane

Tekst/ **Amalie Redke Sørensen**,
kommunikationskonsulent, FSR - danske
revisorer

FSR – danske revisorer og Danica Pension uddeler hvert år Danica Prisen til de bedste kandidatafhandlinger på cand.merc.aud.-studiet. I år er det jubilæumsår og 30. gang, at prisen uddeles. Der er løbet meget vand

gennem åen, siden prisen blev uddelt for første gang, og FSR – danske revisorer kigger derfor tilbage på højdepunkterne fra de seneste 30 år

1991

Danica Prisen uddeles for første gang. Frem til og med 1996 uddeles prisen på Færgen Sjælland, som dengang lå til på kajplads 114 for enden af Vester Voldgade i Københavns Havn.

2005

2005 var året, hvor vi fejrede en af Danmarks største forfattere, H. C. Andersen, men det var også året, hvor Danica Prisen uddeltes for 15. gang. I anledning af jubilæumsåret blev præmiesummerne forhøjet til henholdsvis 30.000, 20.000 og 10.000 kroner.

"I et stort H. C. Andersen-år er det som eventyret om den grimme ælling, der udvikler sig til den flotte hvide svane. Kandidatafhandlinger udfordrer regnskabs interességrupper, og selvom holdningerne umiddelbart kan virke som forkerte eller provokerende, viser det sig ofte senere, at I fik ret, og det hvide papir i opgaven får karakter af svanen, der udfolder sig i al sin pragt.", sagde Peter Thor Kellmer, forhenværende formand for bedømmelsesudvalget, i sin tale ved prisoverrækkelsen.

1998

Danica Prisen uddeles i Tivolis eventyrlige rammer frem til og med 2010. I langt størstedelen af årene finder prisoverrækkelsen af Danica Prisen sted på Nimb, men også H. C. Andersen slottet og Vise Vers Huset har lagt lokaler til prisoverrækkelsen.

1999

Danica Prisen udvides til at bestå af tre priser, hvor den før kun bestod af to priser på henholdsvis 15.000 og 5.000 kroner. Med udvidelsen steg præmiesummen. Førsteprisen steg til 20.000 kroner, mens andenprisen steg til 10.000 kroner. Den nye og tredje pris lød på 7.500 kroner.

2011

Sporene af Daells Varehus var for længst væk, da First Hotel Skt. Petri dannede rammerne for Danica Prisen i 2011. Det var også året, hvor Foreningen af Statsautoriserede Revisorer og Dansk Revisorforening fusionerede.

En knag til specialer

Lars Knage Nielsen
partner, Deloitte, statsautoriseret revisor

I anledning af jubilæumsåret har magasinet SIGNATUR mødt Lars Knage Nielsen, der har været med siden begyndelsen i 1991. Lars Knage Nielsen er statsautoriseret revisor og partner i Deloitte.

Lars Knage Nielsen har været en del af bedømmelsesudvalget, siden Danica Prisen blev uddelt for første gang i 1991. Til spørgsmålet om, hvad der er grunden til, at Lars Knage Nielsen hvert år vælger at bruge en del af sin sommer på at læse de indstillede kandidatafhandlinger igennem, svarer han:

“De studerende griber fat i det, der er spændende, og det, som er oppe i tiden – og de går i dybden med det. Det kan være ny lovgivning, vejledninger eller noget helt tredje. Jeg er sta-

dig en del af bedømmelsesudvalget, fordi det er en god måde at holde mig fagligt ajour med de ting, der rører sig.”

Det er meget forskelligt, hvor bedømmelsesudvalget foretrækker at læse afhandlingerne. For Lars Knage Nielsen er det i sommerhuset på Langeland. Her har afhandlingerne fået en særlig plads, og freden og roen nydes med lidt god sommerferielæsning, der samtidig opdaterer Lars Knage Nielsen på det seneste nye, som har optaget de studerende det forgangne år.

“Jeg synes, at det var spændende dengang – og det synes jeg stadig, at det er,” afslutter Lars Knage Nielsen. •

2016

Der var pragt og storslåede lysekroner at se, da Odd Fellow Palæet dannede rammerne for prisen i 2016 og 2017.

2018

Som noget nyt afholdes to lokale delkåringer forud for den store prisoverrækkelse; én i øst og én i vest, men delkåringerne er ikke det eneste nye i 2018. For første gang overrækkes Danica Prisen i den historiske Børsal i København.

2020

For første gang kan kandidatafhandlinger om skat kvalificere sig til Danica Prisen. Skat og rapportering om skat fylder mere og mere i landets virksomheder og hos rådgivere, herunder revisorer. Samtidig er skatteret et af de fire konstituerende fag på cand.merc.aud.-studiet. Derfor er det relevant at lade afhandlinger om skat være en del af Danica Prisen.

“I prisens første mange år var fokus på revisor og revisorers kernekompetencer: Revision og regnskab. Jeg synes, at det er spændende og fint at få skat med som en del af Danica Prisen. Også set ud fra, at det er et af de områder, som man kan skrive speciale i på cand.merc.aud.-studiet.” Lars Knage Nielsen, medlem af bedømmelsesudvalget siden 1991.

2012

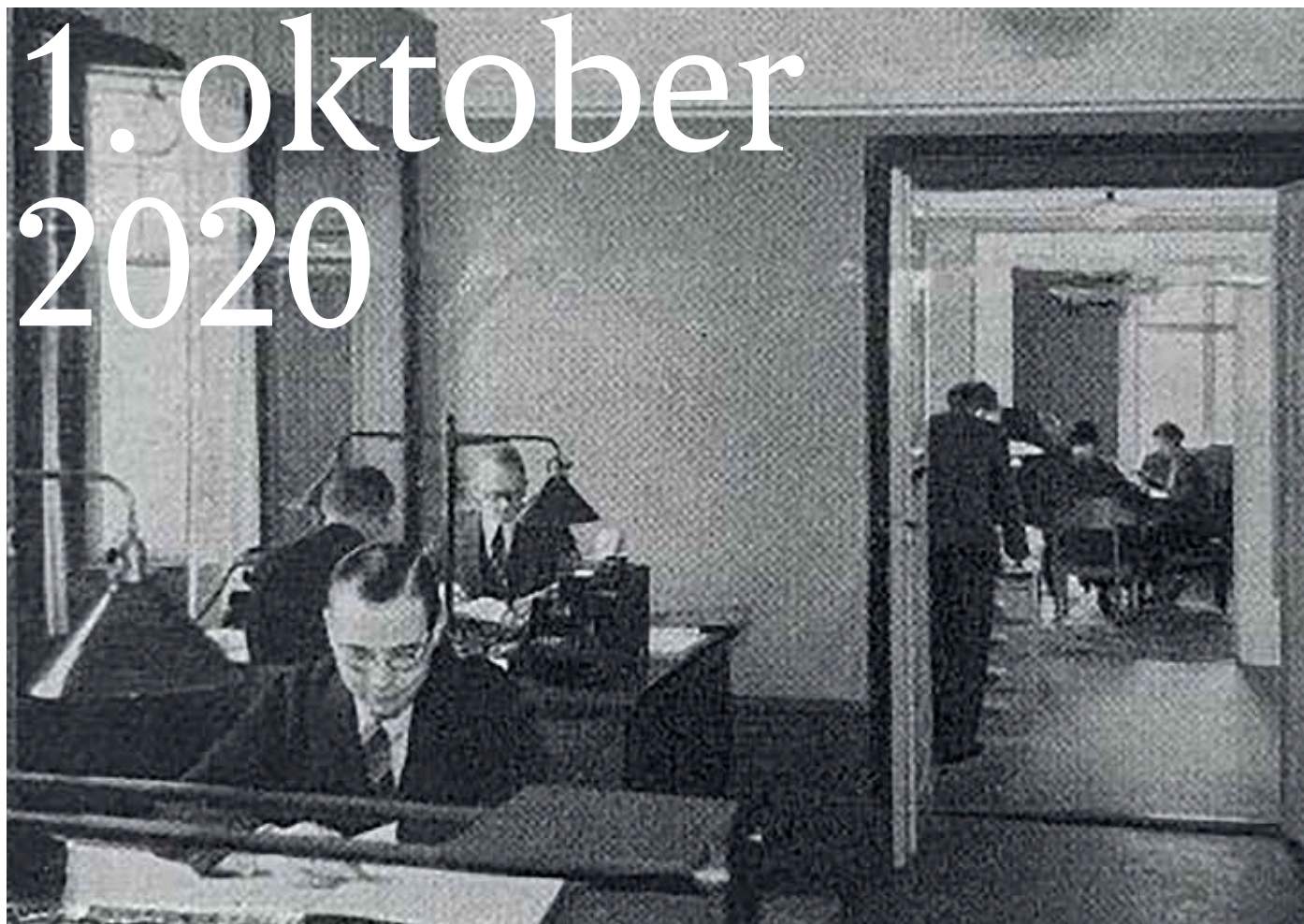
Tivoli danner igen rammerne for Danica Prisen, og prisen uddeles i Tivoli frem til og med 2015.

DET RUNDE PORTRÆT

Ri fylder 100 år

Ri Statsautoriseret revisionsaktieselskab fylder 100 år den 1. oktober. I den forbindelse har SIGNATUR stillet to spørgsmål til John Linne-mann, administrerende direktør og to spørgsmål til Mia Eton-McKinsey, som i anledningen af jubilæet skriver en bog om de første 100 år.

1. oktober 2020

Ri har været i gamle albums for at finde fotos fra gamle dage. Her ses et foto af kontoret fra 1920'erne.

Besvaret af/ **John Linnemann**, *administrerende direktør*

Er der noget, som efter din overbevisning, særligt karakteriserer Ri?

Ri er absolut førende i fonde og foreninger. Det har vi altid været, og den niche bliver vi i – det er helt enkelt vores ekspertområde, og vi kan tilbyde unik revision og rådgivning. Endvidere er Ri kendetegnet ved, så vidt vi ved, at være den eneste revisionsvirksomhed, som er ejet af alle medarbejderne og ikke kun i partner-regi, ligesom Ri er den eneste revisionsvirksomhed, hvor samtlige medarbejdere er omfattet af en overenskomst. Det er også værd at nævne, at mange af vores medarbejdere selv er aktive som frivillige i foreningslivet, lige fra sejlkлубber og håndboldklubber til foreninger, der fremmer it- og techkendskab hos piger i folkeskolealderen.

Hvordan fejrer I dagen den 1. oktober?

Vi havde sat alle sejl ind på at markere jubilæet over for vores medarbejdere og deres partnere med en helt særlig weekend fyldt med sjove overraskelser, gallamiddag og underholdning af høj kvalitet, men som så mange andre virksomheder har vi grundet COVID-19 været nødt til at udskyde markeringen til 2021, da vi var og er usikre på, om det er muligt at gennemføre arrangementet forsvarligt og i overensstemmelse med de gældende forsamlingsregler. Vores planlagte reception for kunder og leverandører har vi desværre også måttet udskyde. Dagen vil i stedet blive markeret internt på alle vores lokalkontorer.

Besvaret af/ **Mia Eton-McKinsey**, *marketing- og kommunikationschef*

Hvad har efter din vurdering været den største forskel mellem revisionsvirksomhederne anno 1920 og 2020?

Den største forskel er naturligvis kønsfordelingen og balancen mellem privat- og arbejdsliv. Samfundet har selvklart forandret sig fra dengang til nu, og kvinderne er på arbejdsmarkedet. Tilbage i ældre tider var normalen, at det var mænd, der var revisorer. I dag har vi tæt på 50/50 kønsfordeling i vores medarbejdergruppe, hvilket giver diversitet og dynamik i vores hverdag. Vi er ligeledes meget opmærksomme på, at privatlivet skal kunne fungere, når man er ansat hos Ri. Det er derfor normalt for os, at man kan gå tidligt for at hente børn, hvis man har brug for det. Det er også helt acceptabelt, at man kan have brug for hjemmearbejdsdage indimellem.

Hvad har overrasket dig mest i din research, når du ser tilbage på de historiske forhold?

Det har været et stort privilegium at have mulighed for at skrive denne bog. Det er ikke hver dag, at man har mulighed for eller tid til at gå så dybt i sin arbejdsplads' historie. En af de større overraskelser for mig har været, at Ri meget tidligt var forgangspersoner på mange personale- og sociale områder. Allerede helt tilbage i 1930'erne gik virksomheden op i sociale arrangementer, som vi jo i dag populært kalder team-building. Medarbejderne havde dage, hvor de var på udflugter og kom hinanden ved uden for arbejdstiden. Det glædede mig at opdage. Det er også et område, som vi prioriterer højt i 2020, at der skal være plads til, at vi også hygger os sammen, når vi har tid.

MÆRKEDAGE

Runde fødselsdage

September 2020

Statsautoriseret revisor og partner **Lars Thruesen**, Beierholm Aarhus, fylder 60 år den 9. september 2020.

Statsautoriseret revisor **Ole Jensen**, Måløv, fylder 80 år den 9. september 2020.

Statsautoriseret revisor **Erik Munk**, Roskilde, fylder 70 år den 12. september 2020.

Registreret revisor og indehaver **Else Winther**, Esset Revisionsvirksomhed, Vodskov, fylder 60 år den 13. september 2020.

Statsautoriseret revisor, Group CFO **Niels Borup Trelleborg**, PureteQ, Svendborg, fylder 50 år den 14. september 2020.

Statsautoriseret revisor og Senior Partner **Per Kloborg**, BDO Silkeborg, fylder 60 år den 14. september 2020.

Registreret revisor og partner **Erik Lund**, Dansk Revision Randers, fylder 60 år den 19. september 2020. Erik Lund er medlem af FSR – danske revisorer bestyrelse.

Statsautoriseret revisor og Senior Partner **John Demkier**, BDO Aalborg, fylder 50 år den 20. september 2020.

Registreret revisor og økonomi-konsulent **Henning Hoppe**, LandboNord Brønderslev, fylder 60 år den 23. september 2020.

Oktober 2020

Statsautoriseret revisor og partner **Ulrik Fog Christensen**, Inforevision A/S, Søborg, fylder 50 år den 4. oktober 2020.

Statsautoriseret revisor og partner **Mikkel Sthyr**, EY København, fylder 50 år den 5. oktober 2020.

Statsautoriseret revisor **Tom Østergaard**, Partner Revision, Silkeborg, fylder 50 år den 7. oktober 2020.

Administrationschef **Rasmus Østrup Møller**, Fagbevægelsens Hovedorganisation, København, fylder 50 år den 12. oktober 2020.

Registreret revisor og indehaver **Heinrich Bornhöft**, Revisionsaktieselskabet Ib Rohde, Kjellerup, fylder 50 år den 14. oktober 2020.

Statsautoriseret revisor **Søren Friis Sørensen**, Holte, fylder 70 år den 19. oktober 2020.

Statsautoriseret revisor **Bent Harry Rasmussen**, Albertslund, fylder 80 år den 19. oktober 2020.

Registreret revisor og partner **Lisette Poulsen**, KvalitetsRevision, Næstved, fylder 60 år den 21. oktober 2020.

Statsautoriseret revisor og Partner **Flemming Karger Bernth**, Beierholm København, fylder 70 år den 21. oktober 2020.

Statsautoriseret revisor og partner **Anders Kofoed**, Rønne Revision, fylder 60 år den 22. oktober 2020.

Statsautoriseret revisor og indehaver, **Claus Søndergaard Nielsen**, Ullits & Winther statsautoriseret revisionspartnerselskab, Viborg, fylder 50 år den 25. oktober 2020.

November 2020

Statsautoriseret revisor og director **Allan Pedersen**, Deloitte København, fylder 60 år den 3. november 2020.

Finance Director **Peter Christiansen**, LeasePlan Danmark A/S, Brøndby, fylder 50 år den 3. november 2020.

Statsautoriseret revisor og partner **Steen Jensen**, Redmark, Aalborg, fylder 50 år den 4. november 2020.

Statsautoriseret revisor og ledende partner **Svend Siersbæk**, Siersbæk ApS Statsautoriseret revisions- og rådgivningsvirksomhed, Silkeborg, fylder 80 år den 8. november 2020.

Registreret revisor **Gitte Andersen**, GBH Revision & Rådgivning A/S, Allerød, fylder 50 år den 22. november 2020.

Statsautoriseret revisor **Folke Bjerg**, Kolding, fylder 70 år den 25. november 2020.

Statsautoriseret revisor og leder af audit og assurance **Henrik Wellejus**, Deloitte København, fylder 50 år den 23. november 2020.

Statsautoriseret revisor og indehaver **Jan Dyhr**, Jan Dyhr Consulting, Hillerød, fylder 70 år den 28. november 2020.

Virksomhedsjubilæer

Oktober 2020

Revisionsfirmaet **Lars Olsen A/S**, Viborg, har 25-års virksomhedsjubilæum den 1. oktober 2020.

Kom effektivt og fejlfrit i mål med Karnov Skat & Regnskab

- For praktikere og rådgivere

Et værktøj med mange fordele

- ✓ Undgå fejl
- ✓ Bliv effektiv
- ✓ Få vished
- ✓ Udvid kompetencer

Brugerflade for praktikere

- > Adgang til specialistindsigt i 100+ praktiske emner/opgavetyper
- > Konstant kommenteret og opdateret af landets førende fagfolk
- > Alt samlet ét sted med gode søgefunktioner

Manualer og vejledninger

- > Revisormanual, momsmanual, eksempelmanual mv.
- > Guides og tjeklister
- > Løbende opdaterede regler, satser og beløbsgrænser

Perspektiv og dybde

- > Tidsskrifter og fagmagasiner
- > Kommenteret lovgivning inden for f.eks. moms, konkurs og revision
- > Domme og afgørelser

"Siden jeg startede med at bruge Karnov, har jeg sparet meget tid på research, og Karnov giver mig en god og solid forståelse for et givent område. Samtidig bliver jeg gjort opmærksom på forhold, som jeg ellers kun ville have kendt til, hvis jeg havde en del erfaring på området."

- Bruger fra revisionsbranchen

Læs mere på www.karnovgroup.dk/skat-og-regnskab eller ring til os på 33 74 07 00.

KARNOV
GROUP

BLIV MERE SYNLIG I MARKEDET

Synlighed i markedet er en forudsætning for at modtage kundeemner. Men hvordan bliver man synlig, når man bruger alle sine ressourcer på at supportere sine kunder?

LAD AGERAS BLIVE DIN MARKEDSFØRINGSKANAL - VI SKAFFER DIG KUNDER, OG DU KAN OVEN I KØBET:

- ✚ Få din egen gæsteblog, der vil ligge højt på Google
- ✚ Få din egen profil/hjemmeside, så kunderne kan finde dig
- ✚ Få muligheden for at deltage i webinarer målrettet SMV'er

Så har du flere indgangsvinkler til at blive synlig i markedet, hvilket betyder flere muligheder for at vise potentielle kunder, hvorfor din service er unik!

Kontakt Ageras og hør mere på:
www.Ageras.dk/partner

FSR – danske revisorer ønsker de nye statsautoriserede revisorer *tillykke*

DANSKE
 REVISORER
 FSR*

Tillykke med eksamen til de nye statsautoriserede revisorer. I har gennemført en af de hårdeste uddannelser og kan nu som offentlighedens tillidsrepræsentant skrive under på virksomhedernes regnskaber.

Med adelsmærker som uafhængighed, integritet og professionel skepsis er I med til at sikre tillid og ansvarlighed i private og offentlige virksomheder. Tillid er netop det usynlige brændstof, der gør Danmark konkurrencedygtig, og det er et af revisorbranchens bidrag til økonomisk vækst i danske virksomheder og samfundet generelt.

Vi ønsker stort tillykke til:

Anders Houmann
 EY, Aarhus

Dennis Skovby
 EY, København

Lars Dalgaard Agersted
 Deloitte, København

Tobias Oppermann
 EY, København

Listen omfatter udelukkende personer, der har godkendt, at FSR – danske revisorer må offentliggøre deres navne.

Djøl Forlag

NYHED

SELSKABSLOVEN MED KOMMENTARER

Indeholder også
helt ajourførte og
aktuelle kommentarer
til de mange nye
og vigtige
bestemmelser

Bestil bogen på
www.djoef-forlag.dk

OM SIGNATUR

Udgiver

FSR – danske revisorer
Kronprinsessegade 8
DK – 1306 København K
Tlf: 3393 9191

Inspirationsgruppe

Jonna Roth, registreret revisor, Kappelskov Revision
Jeanette Vetlov, registreret revisor, DØSSING & PARTNERE
Henrik Dich, statsautoriseret revisor, PwC
Brian Tolvstein, cand.merc.aud., Rigsrevisionen
Henrik Kyhnauf, statsautoriseret revisor, KPMG
Louis Strøm, registreret revisor, Baagøe Schou

Redaktion

Charlotte Jepsen, adm. dir. (ansv. red.)
Jan Wie, kommunikationschef (redaktør)
Julie Gjøtterup Andersen, redaktionsassistent
Jan Brødsgaard, fagkonsulent

Redaktionen er afsluttet den 31. august 2020.
Synspunkter, der kommer til udtryk i SIGNATUR,
behøver ikke nødvendigvis at svare til eller være udtryk
for FSR – danske revisors officielle holdninger.

Design og layout

e-Types

Forsideillustration

Rasmus Juul

Tryk

Specialtrykkeriet Arco

Oplag

6.500 eksemplarer

Annoncesalg

Vendemus
Frederiksgade 45,
Baghuset, 1. sal
DK – 8000 Aarhus
Tlf: 7222 7080
Kontaktperson Mads Tjærby,
mads@vendemus.dk

Udgivelsesplan for 2020

Nummer 1: 11. marts
Nummer 2: 12. juni
Nummer 3: 9. september
Nummer 4: 27. november

Abonnement

Pris for årsabonnement:
480 kroner ex moms.
Henvendelse til fagkoordinator
Gitte Jensen på mailadresse:
gje@fsr.dk

ISSN 2245-2117.

SIGNATUR er tilmeldt
Danske Specialmedier og
oplagskontrolleret af FMK

DANSKE MEDIERS
OPLAGSKONTROL

Der er mange grunde til, at vi i dag passer investeringer for mere end 90 mia. kr. på vegne af vores kunder

Her er tre af dem:

- Vi blev stiftet i 1986 og har siden specialiseret os i langsigtede opsparinger. I dag kan vi fremvise nogle af **branchens bedste afkast** på femårige horisonter (efter alle omkostninger).
- Vi har en omkostningsstruktur, som sikrer, at **vi deler din interesse** i at skabe så højt et risikojusteret afkast som muligt. Vi arbejder blandt andet med resultathonorar, og det sikrer, at vi altid har fokus på at skabe det bedste investeringsresultat inden for de mulige risikorammer.
- Vi har **22 børsnoterede investeringsløsninger** med hver deres afkast- og risikoprofil, og du kan blive kunde hos os, uanset hvor stor en opsparing du har, og hvilken bank du er kunde i.

Læs mere på formuepleje.dk, hvor du også kan bestille en intropakke eller tilmelde dig et uforpligtende intromøde, som vi løbende afholder i hele landet. Du er også velkommen til at kontakte en rådgiver på 87 46 49 00.

FORMUE | PLEJE